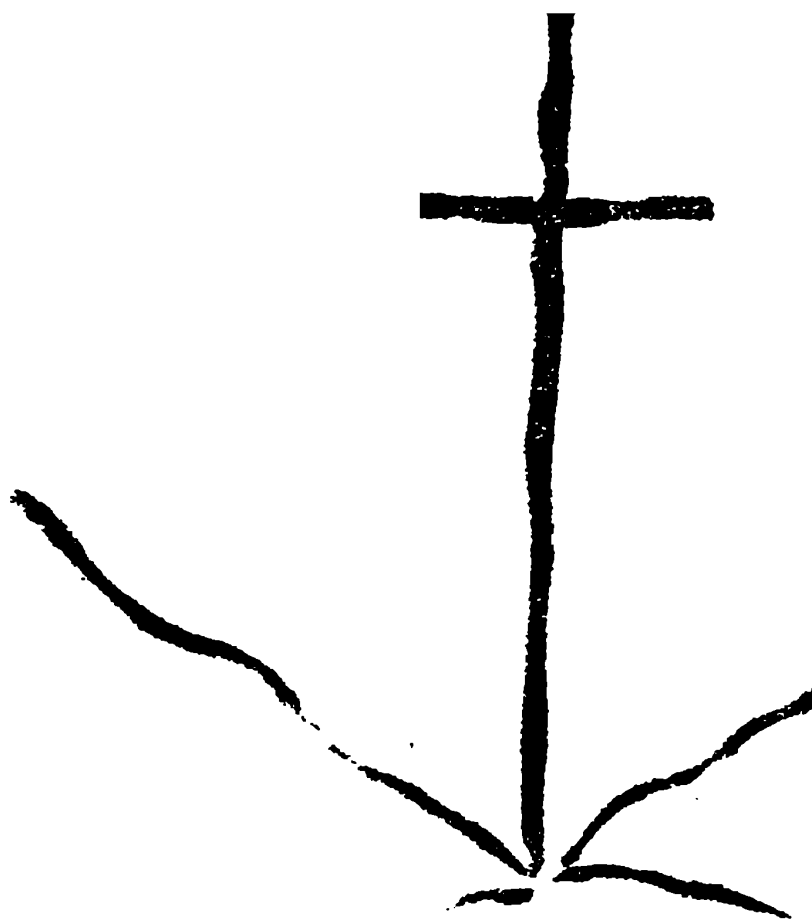

Zlaté kněžské jubileum
J. E. biskupa Dr Mořice Píchy.

Časové úvahy

1-2

1943

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK KATOLICKÉHO LIDU - Č. 387-8

Cena K 5.—

Vychází každý měsíc. Vydává Tiskové družstvo, tiskne Družstevní knihtiskárna v Hradci Králové, Adalbertinum. Zodpovědný redaktor Fr. Neuvirt. — Adresa redakce a administrace: Hradec Králové, Adalbertinum. Telefon 298. — Neobjednané rukopisy se nehonorují a nevracejí. — Reklamace v nezalepené obálce bez porta. — Redakční uzávěrka pro články 30. každého měsíce, krátké zprávy do 4. každého měsíce. — Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů v Pardubicích, čís. jedn. 20.799.-III a 39. K podání určen pošt. úřad Hradec Králové I.

Leden-Únor 1943. • Ročník XLVI. • Celoroční předplatné K 28 —.

Konto poštovní spořitelny

63.000

**zůstává stále otevřeno pro dar Německému Červenému kříži.
Plňme každý vlasteneckou povinnost, přispějme raněným
vítězné armády, která nás chrání!**

V záležitostech peněžních obraťte se
s důvěrou na

Lidové záložny

nebo

Ústřední záložnu lidovou

v Praze II., Spálená 17.

Zlaté kněžství

J. E. biskupa Dr Mořice Píchy.

V HRADCI KRÁLOVÉ - LEDEN - ÚNOR 1943

OBSAH: Dr Č. Tomáško: »Chrám kněžství.« — Msgre Karel Keppl, generální vikář: »Padesát let knězem.« — Dr Č. Tomáško: »Sůl země a světlo světa.« — Dr Josef Hájek: »Léta mládí a studií.« — »Od kaplana až na stolec biskupský.« — Fr. Neuvirt: »Příchod biskupa Dr Mořice Píchy do Hradce Králové.« — Dr Jan Sobota, papež. prelát a probošt v Poděbradech: »Práce pro Charitu a trpící.« — Architekt Boža Dvořák: »Péče o opravy chrámů a historicko - uměleckých památek v diecési.« — »Velká činnost pro misie v zemích pohanských.« — Msgre Jan Kostkan, administrátor v Boharyni: »Vzpomínky z mládí.« — Redakce: »Katolický lid vzpomíná diecésního eucharistického sjezdu, krásných poutí a účastí mezi lidem.« — Štočky archiv »Časových úvah«. — Redakci provedl František Neuvirt.

Proste Pána žně...!

Věřícím diecése královéhradecké!

Stálý nedostatek kněží, jenž v tak mnohých farnostech mé diecése ochromuje náboženský život, musí nás nutkati, abychom hledali odpomoc u pramene, z něhož prýští nejvyšší milost povolání ke stavu kněžskému a seslání četných, hodných a svatých kněží. Katolický lid však se stane hodným těchto milostí, bude-li, jak sám Pán Ježíš řekl, o ně prositi, svých kněží si vážiti a je v těžkém jejich povolání svými modlitbami podporovati. K tomu účelu má sloužiti sbírka modliteb

„PROSTE PÁNA ŽNĚ . . .!“

právě vydaná péčí Pomocné akce pro dorost kněžský při Svazu katolických žen a dívek v Praze. Sbírka tato je tím cennější že k ní dává podnět hluboká víra a zbožnost katolických žen

Proto nemohu leč naléhavě ji doporučiti věřícím a důstojnému duchovenstvu své diecése, jež žádám, aby věřící na tuto sbírku modliteb s kazatelny upozornili a ji v kostele k nahlédnutí umístili. Nechť se postarají, aby jí bylo hojně užíváno zvláště o Suchých dnech postních, kdy Církev svatá nás vybízí k modlitbám za kněze a kněžský dorost! Nezapomínejme, že péče o kněžský dorost je význačnou součástí duchovní správy!

Dr Mořic Pícha, biskup.

Sbírka modliteb za kněze „Proste Pána žně . . .!“ obsahuje 80 stran a je vyzdobena třibarevnou obálkou. Cena při 10 kusech K 2.50 (za 1 kus) Zasílá Družstevní nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

J. E. nejdp. královéhradecký biskup Dr Mořic Pícha,
vzpomíná dne 25. února 1943 padesátého výročí svého kněžství.

Chrám kněžství.

(K padesátému výročí kněžství J. E. nejdp. biskupa Dr. Mořice Píchy.)

*Být knězem — možno ke svatyni přirovnat,
neb kněz i chrám se sobě podobají.*

*Zda stejný úkol ve světě jim nepřipad',
když duši lidskou k nebi pozvedají?!*

*Chrám Páně místem jest, kde štíhlých svící zář
zří v tichu svatou Oběť každodenní,
když Božský Ježíš sestupuje na oltář
a v Jeho Tělo bílý chléb se mění.*

*A právě tak i kněz je chrámem oběti,
své srdce v živý oltář posvěcuje,
svět celý vroucně tiskne ve své objetí
a v Krista Ježíše se proměňuje.*

*Chrám Páně místem jest, kde vláha milosti
iak rosa nebes v lidská srdce kane,
kde vytryskuje věčný pramen svatosti
a podává se duši utýrané.*

Zda není kněz i tímto chrámu podoben!?
Je dárcem milosti a požehnání:
Ó, pospěš k němu, kdo jsi vysílen
a nápoj života pij z jeho dlaní!

Chrám Páně místem jest, kde Bůh náš přebývá,
iak dobrý Otec uprostřed svých dětí,
a všechny střeží, chrání, všechny přikrývá,
iak kvočna kuřátka, když ostříž letí!

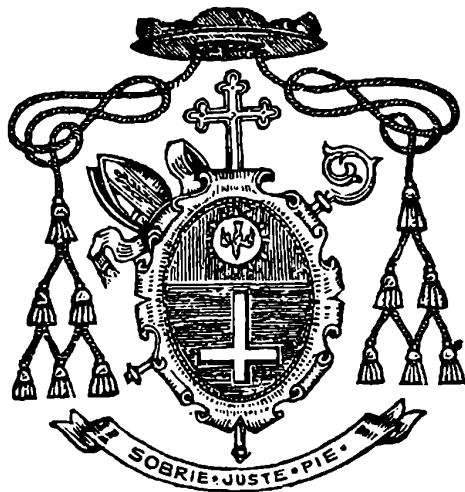
Toť opět obraz kněze možno nazvati:
Je otcem všech a za všechny se modlí,
svým dětem duchovním vše láskou odplatí,
i to, když čelo jeho trním zbodly! — —

Dnes, Excellence, padesát je tomu let,
co kněžství chrám se v nitru Vašem zdvihá:
Ký div, že pohnutím se tiše chvěje ret
a slza vděčnosti se v oku mihá!?

Kéž tento svatostan dlaň Boží chrání nám!
Buď nad ním vždycky požehnání její,
ať v plné velebě Váš kněžský velechrám
se dočká dalších slavných jubileí!!!

Dr. Čeněk Tomáško.

Padesát let knězem.

Je už večer přede dnem 25. února 1943. Plamének věčné lampy před svatostánkem třepetavými záblesky skrovně osvětluje prostory domácí kaple biskupské residence a vybízí k adoraci. Však už také se sem nesou vážné kroky pána domu k obvyklé návštěvě. Pokleká se srdcem dnes zvlášť rozechvělým, aby vzdal Svátostnému Spasiteli v pokoře adoraci díky a vděčnosti za všechny dary, kterými ho obdařila Boží dobrota až dosud.

Zalétá v duchu do let svého šťastného dětství a děkuje vroucně Pánu Bohu, že mu dal zbožnou, láskyplnou maminku a pečlivého, starostlivého otce, kteří ho ve zbožnosti své bezpečně vedli všemi úskalími mládí. Vzpomíná hluboce dojat i svých let studentských a pln vděčnosti děkuje za všechnu ochranu a posilu, kterou ho sílila Boží láska v této vážné době přípravy pro boje životní, i za dar svědomitých učitelů-vychovatelů, kteří kladli základy k příští jeho kněžské a vědecké činnosti. Nadšenou radostí ještě dnes ho naplňuje vzpomínka na chvíli, kdy bylo rozhodnuto o při-

jetí jeho do České koleje v Římě, aby se tam u hrobů sv. apoštolů a mučedníků připravoval k dosažení svého životního cíle, k němuž směřovaly všechny jeho dosavadní tužby a všechna jeho dosavadní snažení — býti knězem.

A zítra právě bude tomu 50 let, kdy posvátné ruce světitele spočinuly na mladistvé jeho hlavě a on přijat do sboru těch, o nichž sám Božský Mistr a Pán láskyplně prohlásil: — — — *já jsem vyvolil Vás a ustanovil jsem Vás (k tomu), abyste šli a přinášeli užitek. (Jan 15, 16.)*

Nejdůstojnější pan biskup dr. Mořic Pícha vzpomíná tu před svatostánkem svého zlatého kněžského jubilea! Především onoho dne 25. února 1893, kdy byl v Římě vysvěcen na kněze, dne své kněžské ordinace, o němž každý novosvěcenec pěje se žalmistou Páně: „*Tot jest den, jež učinil Hospodin, plesejme a veselme se v něm*“ (Ž. 117, 24.) a onoho dne, kdy po prvé přistoupil „*k oltáři Božímu, před Boha, který od mládí radostí ho naplňoval.*“ (Ž. 42, 4).

50 let! — — — jaká to řada mší sv. až do mše sv. zlatého jubilea! Jak nemá být srdce vzpomínajícího přeplněno vděčností: *Gratias agamus Domino Deo nostro!* Díky vzdejmež Pánu Bohu našemu!

Řada vzpomínek letí a letí — — — Znovu prožívá radost návratu z Říma do Čech, do vlasti, domů, kde v přeradostném pohnutí spočine po dlouhé době opět na srdci své toužící matky, stále a vytrvale se modlíci za blaho svého milovaného syna, radosti svého stáří, který jí nyní vstříc nese své kněžské požehnání — — —

A pak už třeba přiložit ruku k dílu! S mladistvou horlivostí kněžskou ujímá se svých povinností

na všech frontách církevního života: v duchovní správě, ve škole, na katedře učitelské, v řízení diecése po boku svých arcipastýřů. Bůh žehná pracem mladého kněze, poněvadž jak duchovně, tak vědecky se na ně připravil měrou znamenitou. Vzpomíná na to vše v předvečer svého jubilea před svatostánkem a duše vděčností plná rozjásá se velebným „*Te Deum*“, jež u vědomí lidské slabosti spojuje s pokorným „*Miserere mei Deus* —“

Ale to už v radostné vděčnosti pěje a pokorným srdcem se modlí dr Mořic Pícha, biskup královéhradecký.

Ano, před 11 léty z vůle J. Sv. papeže Pia XI. ujal se vedení diecése královéhradecké jako její biskup.

Jestliže v dosavadním svém kněžském životě si zvykl často a často volati v pokorné jistotě: „*Deus in adiutorium meum intende*“, tím horoucněji a tím důvěřivěji volá tak v okamžiku, kdy na starostlivou hlavu přijímá mitru biskupskou a do pracovitých rukou svých bere biskupskou berlu. Přehlíží v jubilejním svém vzpomínání u přítomnosti Svátostného Spasitele i těch 11 let své činnosti biskupské. Byl si od počátku plně vědom, že jako biskup nebude míti na růžích ustláno, ale spoléhaje na Boží pomoc a na věrnou spolupráci svého kněžstva, sjednoceného s ním v nerozborné věrnosti k Petrovu stolci, neleká se žádných obtíží a žádných překážek: vítězí nad nimi tím statečným odhodláním „*střízlivě a spravedlivě a pobožně živu býti na tomto světě*“, podle pobídky apoštola národů k Titovi (2, 12). A učí tomu i nás!

Navštěvuje a visituje všechny farnosti své diecése, poznává tak své kněžstvo i svůj lid, jsa všem příkladem pastýřské horlivosti a úzkostlivé péče o spásu svěřených duší.

Vědom si však toho, že „od každého, jemuž mnoho bylo dáno, bude se pohledávati mnoho“ (Luk. 12, 48.), pozvedá nyní před svatostánkem své ruce i srdce k Tomu, který ho poslal, a v pokorné odevzdanosti znovu prosí na prahu svého zlatého jubilea tím vroucněji pro další léta:

*Bože, na pomoc mi přispěj!
Tys má ochrana a pomoc,
Hospodine, neprodlévej!*

(Žalm 69, 6)

A my v duchu líbáme otcovské jeho ruce v synovské vděčnosti volající: »Z a p l a ť P á n B ů h !«

*„Spasiž služebníka svého, Bože náš,
jenž doufá v Tebe, a sešli mu, Pane,
pomoc se svatyně a se Sionu ochraňuj ho!“*

Karel Keppl.

Sůl země a světlo světa.

(O velikosti kněžství.)

Když 20. prosince 1929 nezapomenutelný papež Pius XI. ve věkopamátné basilice sv. Jana Lateránského, kde právě v týž den před 50 lety byl vysvěcen na kněze, celebroid »zlatou« mši svatou, chtěje zdůrazniti jubileum svého kněžství, dal ke konci nejsvětější oběti shromážděnému lidu požehnání nikoliv trojím křížem, jak přísluší biskupu, nýbrž jediným znamením naší spásy, jak jsme zvyklí vídati u kněží.

Velcí lidé dovedou i v drobných úkonech projevit vznešené myšlenky. Co chtěl vyjádřiti veliký Pius, oděný velekněžským rouchem biskupa všech biskupů? Zajisté tanula mu na mysli organická jednota svátostných stupňů hierarchických, čili jednota kněžství. Nepřihlížíme-li totiž ke svěcením, jež nejsou svátostí, nýbrž svátostinami, zbývají nám tři svátostná svěcení: jáhenství, kněžství a biskupství. O nich poučuje nás věrouka, že jsou jednou jedinou svátostí. Tato jednota jest organická, což znamená, že svěcením dalším bývá rozvinuto a doplněno dřívější.

Učiňme si přirovnání:

Do připravené ornice bylo zaseto zrno. Za nějakou dobu začne klíčit. Co si slabého a mladého se ukazuje nad černou prstí. Je to obilí? Ano! Jest v něm plnost žně? Ne, nýbrž první její stupeň!

Jdeme však kolem pole, když červnové slunce líbá zemi. Jaká změna, jaká vyspělost! Vzprámená stébla, korunovaná zelenými klasy, stojí před námi jako seřazený vojenský tábor. Je to totéž obilí, jež jsme na jaře viděli statečně prodírat se

z černého zajetí země? Ano! Avšak jeho organis-
mus zesílil, zmohutněl a vyrostl v nový stupeň
svého vývoje. Leč ani zde není ještě plnost a do-
konalost vnitřní plodnosti. Vymněme z klasu měk-
ká a mléčnatá zrnka, zasejme do země a nikdy
nevyklíčí v nové obilí!

Avšak přijďme, když naklepávání a broušení
kos spolu se žhavým žářem léta nám oznamuje, že
nastala doba žní, a uvidíme do zlatova uzrálé obi-
lí, jehož stébla sklánějí se pod tíží bohatých zrn,
majících v sobě takovou plnost života, že zaseta
mohou jej znova ze sebe vydati.

Jedno a totéž obilí ve třech různých stupních
- toť obraz, jehož můžeme použití k pochopení or-
ganické jednoty svátostného kněžství. V Církvi je
jedno jediné kněžství, jež se různě rozvinuje.
Koncil tridentský (Sess. XXIII. can. 6.) výslovně
nám praví, že podle Božího ustanovení trvá v Cír-
kvi hierarchie, to jest kněžský stav, rozlišený od
laiků, skládající se z biskupů, kněží a služebníků.
Těmito služebníky čili přísluhovateli dlužno zcela
určitě rozuměti jáhny. Zatím, co tedy jáhenství je
jakoby zárodek svátostného kněžství, jest biskup-
ství jeho vrcholným rozvinutím a jeho plnou
plností. Biskup svátostné kněžství nejenom má,
nýbrž jedině on také ve svěcení jiným je může
udělit. Biskup jest plný a plodný klas svatého
kněžství. V něm jest kněžství prvního řádu. On je
skutečně Velekněz - Sacerdos magnus!

Tuto myšlenku chceme si uvědomiti při vzácné
příležitosti, kdy oslavujeme kněžské jubileum,
spjaté s biskupskou plností Kristova kněžství v o-
sobě Velepastýře naší diecése. Je vhodné použití
této okolnosti k tomu, abychom se vynasnažili oce-
niti velikost katolického kněžství.

Nebude zajisté lepšího a krásnějšího daru vznešenému jubilantovi, než když jeho zlaté výročí přispěje k hlubšímu pochopení Kristova kněžství, jež v různé míře rozvětňuje se v těch, kdož jsou povoláni za správce tajemství Božích (1. Kor. 4, 1). Vše, co řekneme o vznešenosti katolického kněze, platí tím více o důstojnosti katolického biskupa, v jehož osobě nutno spatřovati, jak praví sv. Tomáš Aquinský, samého nástupce svatých apoštolů, kdežto kněží mají místo sedmdesáti Kristových učedníků. (S. Thomae Summa theologia 2. II., 184 art. 6. ad. 1.)

*

Tři skutečnosti hlásají nám velikost Kristova kněze, totiž: posvátnost jeho osoby, vznešenost jeho poslání, úžasnost jeho moci.

Posvátnost kněžské osoby.

Na kněze jest třeba se dívatí nikoliv očima pozemskosti, nýbrž zrakem nadpřirozené víry. Jest pravda, že může v určitém knězi býti žalostný rozpor mezi úřadem a životem. Je pravda, že kněžský úřad, vykonávaný od osoby, jež žije nekněžsky, jest hroznou urážkou Boha a pohoršením lidu, avšak nesmíme zapomínati, že kněžství, jímž ubohý tvor byl ozdoben, není z něho, nýbrž ze samého Ježíše Krista. Božský jas Kristova kněžství ozařuje osobu i nehodného kněze, jako paprsek čistého slunce dovede způsobiti, že i kaluž odráží v sobě nebeské světlo! To, co v osobě kněze jest původu božského, nikdy nemůže býti nesvaté, i kdyby lidský prvek osoby kněze zapadl hluboko do bláta.

U kněze Kristova všechno jest prozářeno tajemným, posvátným leskem. Vždyť celá jeho osoba,

tělo i duše, jest v denním nejužším styku s nekonečným Zdrojem svatosti, samým Bohem.

Tělo kněze, které při svěcení vrhlo se v hluboké pokoře do prachu země, milostí Boží podepřeno povstalo, aby dalo se úplně do služeb Nejsvětějšího. Stalo se živým ciboriem, ve kterém má denně spočívati Chléb andělů. Zřeknuvši se pozemské lásky, položilo se velkodušně na oltář životní oběti, aby až do posledního výdechu naplňovalo slova, která při postřižinách mísila se v šelest nůžek, vtiskujících do mladých kadeří první pečeť Božího zasvěcení: »Hospodin jest díl dědictví mého a kalicha mého; ty jsi, jenž mi navrátíš dědictví moje!« (Žalm 15, 5.)

Jak posvátné jsou kněžské ruce! Není slavnější chvíle při obřadu svěcení na kněze nad okamžik, kdy mladý novosvěcenec klečí na stupních oltářních, maje ruce vztaženy k svatému pomazání. Biskup, vykonávaje obřad, pronáší slova: »Račiž, Pane, posvětiti a osvětiti tyto ruce skrze toto pomazání a naše požehnání, aby cokoliv požehnají, bylo požehnáno, a cokoliv posvětí, bylo posvěceno a osvěceno ve jménu Pána našeho Ježíše Krista. Amen.« Ano líbatí kněžské ruce - není-li to pouhou duchaprázdnou zvyklostí - jest projev, jímž věřící lid ctí úžasné Tajemství, vložené do posvěcených dlaní. A každý tento projev úcty připomíná knězi drtivou odpovědnost, kterou sobě i svému kléru kladl na srdce veliký arcibiskup milánský, sv. Karel Borromejský, a již po něm opakuje svaté paměti papež Pius X.: »Kdybychom, bratři nejmilejší, si připomínali, jak veliké a vzácné věci do rukou našich položil Hospodin Bůh, jak mocně by to na nás působilo, abychom vedli život, důstojný mužů církevních! Co mi ne-

vložil do rukou Hospodin, když mi do nich svěřil vlastního Syna svého, jednorozeného, sobě rovného a stejně věčného, jako jest on sám? Do ruky mé vložil všechny své poklady svatosti a milosti, do ní vložil duše, nad něž nemá nic dražšího, jež miluje více než sama sebe, vykoupiv je svou krví, do ruky mé vložil nebe, abych je mohl i otvírati i zavíratí.« (Pius X., *Haeret animo*, 4. srpna 1908.)

Posvátné jsou kročeje Kristova kněze, neboť je hlasatelem míru a milosrdenství, a Písmo svaté volá v nadšení: »Jak krásné jsou nohy těch, kteří zvěstují pokoj, kteří zvěstují věci dobré!« (Řím. 10, 15.) Kolikrát opravdu doslova klesají únavou, ale znovu nastupují cestu za zbloudilou ovčí, vždyť tudy kráčel také Kristus, a nelze jinak za ním vejíti do slávy, nežli věrně v jeho šlépějích!

Posvátné jsou rty kněze, jejichž posláním jest, aby posvěcovaly, odpouštěly a těšily. Když svolávají každý den na oltář Krále nad králi a Pána nad pány (Zjevení. 19, 16), ó kdo by v němém údivu nezaváhal, nad čím více třeba užasnouti, zda nad pokorou Boha, či nad mocí člověka?!

Posvátné jsou oči kněze, posvátný jest jeho jazyk, posvátné jeho útroby, neboť při nejsvětější oběti eucharistické Slunce prozařuje a zlatí je svými paprsky.

A což duše kněze? Duše, do které svátostné svěcení vrylo na věky nezrušitelné znamení služebníka Kristova? **K n ě z e m n a v ě k y!** Jaká posvátná hrůza jde z těchto slov! Na věky!! Ať služebník oltáře stkví se andělskými ctnostmi nebo noří se do propasti hříchů, ať hoří nejčistší láskou nebo jest zmítán nízkou vášní, ať věrný Církvi nebo odpadlík, ať oslaven v nebesích nebo zavržen v pekle - zůstává knězem na věky!!! Nikdo a nic

na světě i na věčnosti nesmaže s jeho duše pečeť, kterou mu vtiskl Duch svatý, když při svěcení mladý novosvěcenec skláněl hlavu před biskupem a cítil na temeni dotek vkládaných rukou...

Kéž by proniklo v srdce věřících pravé poznání posvátnosti Kristova kněžství! Dominikán Štěpán Bourbonský poznamenal o sv. Františku z Assisi tuto událost: Světec putoval kdysi Lombardií. Obyvatelé jedné vesničky, kněží i lid spěchali jej přivítati. Kdosi z laiků protlačil se k Františkovi a ukazuje na místního faráře, pravil: »Řekni mi, dobrý muži, jak smí tento duchovní ještě požadovati důvěry a úcty od svých oveček, když svým životem dává všem veliké pohoršení?« František, slyše to, ihned přistoupil k onomu knězi, klekl před ním do prachu, políbil mu ruce a řekl: »Ne-vím, jsou-li tyto ruce skutečně poskvrněny, ale i kdyby byly, tím se nezmenšuje síla a účinnost Svátosti, kterou udělují. Tyto ruce dotýkaly se Pána mého. Z úcty před Bohem vážím si jeho zástupců; ať je sám pro sebe špatný, pro mne jest dobrý!«

Kéž máme toto smýšlení svatých!

Vznešenost kněžského poslání.

Velikost kněžství novozákonního vyplývá dále z jeho nadřadění nad všechny ostatní stavy.

Už kněžství všeobecně chápané je něčím zvláštním, jest něčím, bez čeho lidstvo nikdy nedovedlo se obejít. Kněžství je potřebou lidské přirozenosti, jak mistrně rozvádí tuto myšlenku nezapomenutelný papež Pius XI. v okružním listě o katolickém kněžství: »Ve všech dobách pociťovalo lidstvo, že jest potřebí kněží, to jest mužů, kteří by

mocí úřadu jim právoplatně svěřeného byli zprostředkovateli mezi Bohem a lidmi; mužů, jejichž celoživotní úlohou by bylo věnovati se povinností vůči věčnému Bohu a přinášeti mu prosby, smírné oběti a žertvy ve jménu společnosti, které jest nařízeno, aby se sama opravdu starala o veřejné pěstění náboženství, dále uznávati Boha jakožto nejvyššího Pána a nejzazší Zdroj, viděti v něm svůj poslední cíl, vzdávati mu nekonečný dík a usmiřovati jej, aby lidstvu byl milostiv.« (Pius XI. *Ad catholici sacerdotii*, 20. XII. 1935.)

Než jako velehora nad pahrbky a propastmi, tak vystupuje pojem pravého kněžství novozákonního nad nedokonalé nebo nepravé kněžství v dobách před Kristem.

Slyšme opět slova Piova: »Apoštol národů, pojednáváje stručně o velikosti, důstojnosti a povinnostech křesťanského kněžství, vyslovuje těmito lapidárními slovy svou myšlenku: ‚Tak sud’ každý o nás jako o služebnících Kristových a správcích tajemství Božích!‘ (I. Kor. 4, 1.) Služebníkem Kristovým jest kněz. Je tedy jakoby nástrojem Božského Vykupitele, aby byl zde na zemi pokračovatelem v jeho obdivuhodném díle, které s nebeskou účinností přetvořilo veškeren život lidí a pozvedlo je na vyšší úroveň. Ano, kněz jest - jak jsme si právem navykli říkati - »druhým Kristem«, protože zastupuje jeho osobu, podle slov: »Jako mne poslal Otec, i já posílám vás.« (Jan 20, 21.) (Pius XI. *Ad catholici sacerdotii*, 20. XII. 1935.)

Kněz jest vyvoleným Božím, neboť o něm platí slova Spasitelova, řečená apoštolům: »Ne vy jste si mne vyvolili, nýbrž já jsem si vyvolil vás, abyste šli a užitek nesli.« (Jan 15, 16.)

Kněz jest prostředníkem mezi lidmi a Bohem, neboť o něm platí slova apoštola Pavla: »Každý totiž velekněz, jsa brán z lidí, ustanovuje se pro lidi ve věcech, které se vztahují k Bohu, aby přinášel dary a oběti za hříchy.« (Hebr. 5. 1.)

Kněz jest vyslancem Kristovým, neboť o něm platí slova téhož apoštola: »Na místě Kristově tedy posláním konáme, jako by Bůh skrze nás napomínal.« (2. Kor. 5, 20.)

Kněz jest zástupcem Kristovým, neboť o něm platí slova Mistrova: »Kdo vás slyší, mne slyší a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá« (Luk. 10. 16.)

Ó, kdo by při těchto myšlenkách nepocítil v hloubi srdce velikost Kristova kněžství?

Biskup sv. Martin z Toursu obědval jednou u stolu císaře Maxima ve společnosti všech hodnostářů panovníckého dvora. Císař naplniv svůj pohár vínem, podal jej světcům žádaje ho, aby jej nabídl nejvýznačnějšímu hostu v hodovní síni. Sv. Martin povstal a jda mimo knížata vznešené císařské družiny, postavil pohár před svého kaplana, zvolav: »Kdo jest více hoden této cti, než kněz Ježíše Krista?!«

Krásně píše sv. Jan Zlatoústý: »Stav kněz ký je knížectví, jež nad moc královskou jest ctihodnější a větší. Nemluv mi o šarlatovém rouchu, nehovoř o koruně, nevypravuj o drahém hávu! Stín je toto všechno, mijící dříve než jarní kvítí! Neboť všechna sláva, praví se, jest jako květ trávy (1. Petr. 1, 24), i když samu královskou slávu máš na mysli. O tom, pravím, mi nemluv! Ale chceš-li viděti rozdíl, kterak kněz krále převyšuje, uvaž míru moci každému z nich udělené. Tu shledáš, že nad krále kněz mnohem výše jest postaven!« (Homilia 5. de verbis Isai.: Vidi Dominum.)

Úžasnost kněžské moci.

a) Moc nad skutečným Tělem Kristovým.

A zde přicházíme k vrcholu velikosti Kristova kněžství. K věci, kterou nikdy nepochopíme! K věci, před kterou se sv. Efrémem syrským jest nutno volati: »Ó, dive divoucí! Ó, moci nevýslovná! Ó, úžasné duchovní a svaté, ctihodné a bezúhonné tajemství kněžského úřadu, které Kristus, když na tento svět přišel, také i nehodným ráčil uděliti!« (S. Ephraem, Sermo de sacerdotio.)

Knězova moc nad skutečným Tělem Kristovým při oběti mše svaté! Kdo to pochopí!? Kdo to pronikne!? Kdo to vylíčí!?

Slyšme opět encykliku Pia XI.: »Je to opravdová oběť božské hostie, nikoliv pouhé znamení; má proto účinnou moc, aby lidstvu získala odpuštění věčné Boží velebnosti, uražené hříchy; »neboť Bůh usmířen touto obětí, propůjčuje milost a dar kajícínosti, a odpouští i ohromné zločiny a hříchy.« (Conc. Trident., sess. 22. cap. 2.) Příčinu toho vykládá též církevní sněm tridentský těmito slovy: »Neboť jeden a též jest obětní dar, též, jenž sám sebe obětoval tehdy na kříži, obětuje se nyní za přísluhy kněží, a pouze způsob obětování je rozdílný.« (Conc. Trident. sess. 22., cap. 2.) Z toho jasně poznáváme nevýslovnou důstojnost katolického kněze, který jsa vybaven mocí nad Tělem Ježíše Krista, působí, že jest zázračně přítomno na oltáři, a ve jménu Božského Spasitele přináší nejdražší žertvu věčné Boží velebnosti. »Obdivuhodné je to,« právem volá sv. Jan Zlatoústý, »obdivuhodné a úžasné!« (S. Joannes Chrysost., De

sacerdotio. 1. 3, 5,; Pius XI. Ad catholici sacerdotii, 20. XII. 1935.)

Kdo není „proniknut pocitem velikosti kněze Kristova při okamžiku proměnění!? Varhany ztichly, zpěv lidu umlkl. V chrámě jest posvátné ticho. A přece není prázdný. Ne - v tom tichu buší lidská srdce věřících, ale není to již množství srdcí, všechna se spjala - je to jedno srdce a jedna duše, právě jako všechny oči staly se jedním pohledem upřeným na oltář k jejich knězi! Jak veliký, jak posvátný jest v této chvíli...! Hlava jeho je skloněna a se rtů splývají slova: »Totof jest Tělo mé! Totof jest Krev má!« A již jeho dlaně drží a zvedají Tvůrce, Vykupitele a Soudce!!

»Ó, veliké tajemství! Ó vznešená důstojnosti kněží, jimžto dáno jest, co není propůjčeno andělům! Neboť jedině kněží v Církvi řádně posvěcení mají moc nejsvětější oběť konati a Tělo Kristovo posvěcovati.« (Thomas a Kemp., De imitatione Christi, 5, 5, 1.)

Zajisté velmi dojemně působí slova umírajícího sv. Františka Serafinského, jež diktoval bratru Leonovi jako svatý odkaz duchovním svým synům: »Pán dal mi takovou víru ve kněze, kteří žijí po způsobu svaté římské Církve, pro jejich posvěcení, že i kdyby mne pronásledovali, byl bych se k nim pod ochranu utíkal. A kdybych měl takovou moudrost jako Šalomoun, a našel bych chudičké kněze světské na farách, nekázal bych proti jejich vůli. A těch i všech jiných jsem ochoten se báti, je milovati a ctíti jako své pány. A nechci na nich posuzovati jejich hříšnosti, poněvadž v nich vidím Syna Božího a poněvadž jsou mými pány. Činím to proto, poněvadž z nejsvětějšího

Syna Božího tělesným zrakem na tomto světě nic nepoznávám, leč nejsvětější jeho Tělo a nejsvětější jeho Krev, kterou oni proměňují a přijímají a toliko oni jiným podávají.« (Dr Hilarin Felder O.M.Cap., Ideály sv. Františka z Assisi, Olomouc 1937, str. 40.)

b) Moc nad mystickým tělem Kristovým.

»Knězi však se nedostalo toliko moci nad skutečným Tělem Kristovým, nýbrž také vznešeného a velmi rozsáhlého zplnomocnění i nad jeho mystickým tělem, jímž je Církev. Není třeba dlouho se zdržovati výkladem této překrásné nauky o mystickém těle Ježíše Krista, která byla tolik drahá apoštolu Pavlovi. Tato nauka nám ukazuje, že božská osobnost vtěleného Slova a všichni ti, kdo jsou s ním spojeni jako bratři a jichž se dotýká nadpřirozené omilostnění z něhož prýští, tvoří jediný organismus, jehož hlavou je Kristus. Nuže kněz — jako je řádným přísluhovatelem téměř všech svátostí, jimiž jakoby potůčky se roztéká milost Vykupitelova po veškeré lidské společnosti — k tomu je ustanovován »správcem tajemství Božích« (I. Kor. 4, 1), aby je rozdílel údům mystického těla Ježíše Krista. A tak v každé důležitější hodině pozemského života stojí věřícím po boku kněz, aby jim z moci od Boha mu poskytnuté buď uděloval nebo rozmnožoval milost, která je nadpřirozeným zdrojem nebeského života.« (Pius XI. Ad catholici sacerdotii, 20. XII. 1935.)

Rozdávání z nepřeberného pokladu milosti provádí kněz zvláště ve svátosti pokání. Na soudném stolci zpovědnice jeví se nám úžasnost moci Kristova kněze neméně, než když jako obětník stojí

u oltáře. Slyšme svatého Jana Zlatoústého: »Těm, kdož obývají zemi a na ní obcují, těm jest svěřeno rozdávat věci nebeské; těm je dáno míti moc, kterou Bůh nejdobrotivější ani andělům neráčil dáti. Neboť nikdy k nim nepravil: »Cokoliv svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi a cožkoliv rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.« Mají i zemská knížata moc svázati, leč toliko jen těla. Tato však vazba kněžská, o níž mluvím, samu duši zasahuje, ano až k nebesům proniká: Cokoliv kněží na zemi rozhodují, totéž schvaluje i Bůh na nebi a Pán potvrzuje výrok sluhův. Neboť reť co jest to jiného, než že jim všechna moc nebeských záležitostí Bohem byla svěřena? Praví zajisté: »Komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a komu zadržíte, zadržány jsou.« Táži se, která moc mohla by nad tuto jedinou býti větší?« (S. Joannes Chrysostomus, De sacerdotio, 3, 4.)

Úžasnost této odpouštějící moci plně poznáme až na věčnosti. Čím bychom byli, kdyby nebylo ve zpovědnici žehnající kněžské ruky a onoho slůvka: »Já tě rozhřešuji...!?!«

*

Velikost křesťanského kněžství jest látka téměř nevyčerpatelného obsahu. Kolik krásných myšlenek ještě nabízí se péru! Leč nechť umlkne slovo a promluví srdce! Ano, to a jedině to jest účelem mého pojednání: naučit lásce ke kněžství! Nadpřirozeným okem spatřovat v každém knězi a tím spíše v biskupu, v němž je plnost kněžství, samého Ježíše Krista! To budiž ovocem, ve které uzraje květ jubilea našeho Arcipastýře!

Když milánský arcibiskup kardinál Ondřej Joachim Ferrari (1850 - 1921) slavil pětadvacáté výročí svého biskupského úřadu, zahrnuly milánské ženy a dívky oltářní náhrobek svatého Karla Borromejského, nad nímž kardinál měl přinést oběť jubilejní mše svaté, bělostnými květy. Kardinál byl tímto zvláštním projevem oddanosti dojat až k slzám.

V duchovním smyslu učinme tak i my při jubileu svého diecésního biskupa. S květy vroucí modlitby, vděčné oddanosti a hluboké úcty nechť v duchu seskupí se celá diecése kolem oltáře, na němž její Velekněz bude přináseti Bohu svou jubilejní nejsvětější oběť! Skutkem naplnme duchovně významné slovo svatého mučedníka Ignáce, biskupa z Antiochie, jež napsal křesťanům do Smyrny: »Tam, kde jest biskup, nechť věrně kolem něho kupí se i lid, právě tak jako katolická Církev celá je tam, kde jest Ježíš Kristus!« (S. Ignatius M. Epistula Ad Smyrn. 8.)

Dr Čeněk Tomáško.

Léta mládí a studií.

Jak tajuplně vznešené jest kněžství vůbec, tak podivuhodné jsou cesty a podněty, kterými si Bůh od mládí vede vyvolenou duši k svému oltáři. Proto den kněžského svěcení a první mše sv. není jenom nejradostnějším dnem života a počátkem činnosti na vinici Páně, nýbrž zároveň vítězným zakončením a výslednicí nesčetných milostí, vlivů, obětí a tužeb po celá léta mládí, v nichž útlá květinka kněžského povolání vznikala, vyrůstala a mohutněla.

Proto, vzpomínáme-li radostného výročí 50 let od onoho dne, kdy njdp. biskup Dr Mořic Pícha, tak zasloužilý o věci církevní v Čechách, stanul na prahu svatého kněžství, jak by bylo možno nezaletěti dále do let jeho mládí a nesledovati, jak hlas Boží si jej vedl a připravoval k tak vyníjícímu působení!

Šťastné dětství v sesterské Moravě.

Svým rodem náleží njdp. biskup jižním Čechám, kde jméno Píchů jest velmi starým a rozšířeným jménem rodovým. Otec jeho, Jan Křtitel Pícha, pocházel ze selského statku v Truskovicích, fara Chelčice u Vodňan, matka, roz. též Píchová, ač nikoliv příbuzná, byla rovněž jihočeškou - z Čichtic u Netolic. Záhy však se oba dostali na Moravu, kde mladý Jan Kř. Pícha, vyšlý z chvalně známé hospodářské školy schwarzenberské v Rabině, přijal místo správce velkostatku hraběte Mořice Strachwitze v Šebetově u Boskovic. Tam také 18. dubna 1869 se jim narodil syn, jemuž téhož dne při křtu ve farním kostele sv. Marka Ev.

v Knínicích dáno rovněž jméno Mořic, podle neohroženého mučedníka sv. Mořice z dob pronásledování Diokleciánova.¹

V útulném a romantickém kraji boskovickém ztrávil malý Mořic v kruhu svých milých tří sourozenců: Matyldy, starší o šest let, Ludvíka, staršího o čtyři roky a mladšího Bohdana, první léta dětství až do roku 1876. Tehdy se dostal Šebetov do držení nového majitele, a proto otec odešel na nové působiště na velkostatku Těšově u Uh. Brodu při východních moravských hranicích. Tam - poblíže velehradské svatyně - počal sedmiletý synek navštěvovati obecnou školu a spolu s čipernými dětmi Moravského Slovácka, na něž si dosud živě vzpomíná, čerpati první doušky vzdělání.

Ani v Těšově však netrval pobyt rodiny Píchovy dlouho, neboť již roku 1878 přijal otec výhodnější místo v českém Polabí jako správce na dvorech barona Wraždy v Chotouchově a v Cerveném Hrádku u Kolína. Přesto však pobyt mezi moravským lidem nezůstal bez hlubokého vlivu na nadaného a vnímavého hošíka a položil jistě spolu se vzornou a přísně náboženskou výchovou zbožných jeho rodičů, první základy oné hluboké a pevné víry a upřímné zbožnosti, jež jsou Moravanům tak vlastní.

¹ Úcta sv. Mořice nabyla v našich zemích značného rozšíření již s přijetím křesťanství. Na Moravě zůstala zvláště živou až do nejpozdější doby pod vlivem dvou předních moravských svatyň v Olomouci a v Kroměříži sv. Mořici zasvěcených. Je to proboštský chrám sv. Mořice v Olomouci, který se připomíná již ve XII. století a kolegiátní chrám sv. Mořice v Kroměříži z roku 1264. Též při chrámu sv. Víta v Praze byla kaple sv. Mořice a jeho svátek byl slaven v Čechách již od XII. století jako zasvěcený. (Dr. Cinek »Mše svatá«, IV. díl, str. 742.) O získání jeho ostatků pro Prahu v roce 1212, viz J. Novotný, České dějiny I.-3, str. 636.

Dva roky královéhradeckým diecesánem.

Pobytem v Chotouchově (krátkou dobu) a pak v Červeném Hrádku, dostal se pozdější královéhradecký biskup již v útlém mládí na území této diecése, do farnosti Solopysky ve vikariátu kutnohorském. Dvě léta, ztrávená v tomto kraji, zapsala se hluboce do jeho duše. Ve farním kostele v Solopyskách, vzdálených několik kilometrů od bydliště, účastnil se se sourozenci v doprovodu rodičů služeb Božích; tam také přistoupil k prvnímu sv. přijímání, které přijal z rukou duchovního správce dp. Sedláčka, jehož slova se hluboce vrývala do vnímavé duše.

Vedle kostela byla to dvojtřídní škola v Pučérách, kde zažil šťastné chvíle a získal dobré základy pro další vzdělání. Říd. učit. Vojt. Vacek, buditel dětských duší, věnoval se cele dětem, a to tak, že si od něho odnášeli vzdělání opravdu dokonalé, v mnohém daleko nad průměr obecné školy, ať v jazyce mateřském nebo kreslení, přírodopise, v počtech. »Je to ku podivu, jak těžkým věcem a jak hravě dovedl nás tento výtečný vychovatel naučiti, a to při nemalých obtížích dvojtřídní školy,« říká njdp. biskup a rád vzpomíná, jak hoši z pučerské školy při vstupu na kolínské gymnasium předčili rozsahem i hloubkou vědomostí své druhy z jiných i vícetřídních škol.²

K pobytu na Kutnohorsku pne se však vzpomínka na událost z nejbolestnějších, která přerвала rázem jako krutá rána šťastné a bezstarostné mládí: náhlá smrt otcova. V kruté zimě roku 1880 na-

² Řídící učitel Vacek žil později dlouho jako pensista v Praze - Vinohradech, kde jej jeho bývalý vděčný žák, již jako kanovník, často navštěvoval.

chladil se při obtížné správě dvou dvorů, v níž při své veliké svědomitosti neznal nikdy úlevy ani odpočinku, a zakrátko, ještě téhož roku, v červnu roku 1880 doprovázela hořce plačící rodina svého živitele a nezapomenutelného tatíčka na poslední cestě ke hrobu na solopysský hřbitov.

Ještě při visitaci na Kutnohorsku v roce 1935 vzpomínal njdp. biskup v hlubokém dojetí ve farním kostele v Solopyskách, jak tu kdysi stál s pláčem nad rakví svého milovaného otce, jak tu stával neděli co neděli mezi dětmi před oltářem a po prvé přijímal Nejsvětějšího Spasitele. Tehdy se také zastavil ve vyzdobené škole pučerské a navštívil třídu, v níž sedával. Mezi četnými občany, kteří arcipastýře přišli uvítati, bylo i několik jeho bývalých spolužáků, kteří se radostně k němu hlásili.

Na kolínském gymnasiu.

Po smrti otcově spočinula veškerá starost o rodinu a čtyři nezaopatřené dítky na matce Terezii Píchové. Podjala se tohoto úkolu v hluboké důvěře v Boha s vynaložením všech svých sil. Svým moudrým a také přísným vedením dovedla vzorná a obětavá žena plně nahraditi silnou ruku otcovu. Přestěhovala se do blízkého Kolína, kde najala menší byt a pečovala o další vzdělání dítek, umožněné právě četnými kolínskými středními školami.

Roku 1880 vstoupil i 11letý Mořic Pícha na kolínské gymnasium. Věnoval se studiu s takovou opravdovostí a láskou, že je prošel celé s vyznamenáním. Sílila jej jistě myšlenka na matku, jejíž starosti a obtíže počínal chápati, i na zesnulého otce, který za svého života projevoval touhu,

aby se dětem dostalo dobrých středoškolských studií.

Zároveň však uprostřed pilných studií rozevírala se mladá jeho duše stále více teplu duchovního a náboženského života jak působením zbožné matky, tak horlivým pobytem v okruhu svatostánku, zvláště právě jako ministrant v klášteře OO. kapucínů. Hlubokým zásahem milosti Boží bylo pro mladého studenta přijetí sv. biřmování 30. dubna roku 1881 z rukou nezapomenutelného kardinála Schwarzenberga,³ při generální visitaci v Kolíně. Význačnou zásluhu o jeho duchovní život měl tamní profesor náboženství František Syllaba st., bratr známého věhlasného internisty a universitního profesora Ladislava Syllaby.⁴ Tento vynikající, učený a cele duchovní kněz a pedagog dovedl v hodinách náboženství a exhortách hluboce zdůvodniti pravdy svaté víry, obhájeti je proti výtkám, o které již tehdy ze strany některých svobodomyšlných profesorů nebyla nouze. Při tom uměl i nadchnouti srdce svých posluchačů k hluboké zbožnosti a upřímným zápalům o zájmy Boží. I místní duchovenstvo, zvláště děkan J. Svoboda a kaplan František Růžička všímali si mladých studentů a zaměstnávali ty, kteří pomýšleli na seminář, různou výpomocí v kanceláři nebo v kostele. Proto není divu, že právě z kolínského gymnasia vycházelo hojně kandidátů kněžského povo-

³ Zjev ušlechtilého církevního hodnostáře učinil na všechny studenty mocný dojem. Upomínku na sv. biřmování, kterou každý biřmovanec od něho obdržel, chová ještě dosud njdp. biskup ve svém breviři, jako památku na veliký den života.

⁴ Týž v současné době studoval v Kolíně vyšší gymnasium, jsa o 2 roky výše než njdp. biskup a po celá 4 léta u jeho maminky pí T. Píchové bydlel a se stravoval.

lání, mezi nimiž v roce 1888 i abiturient s vyznamenáním Mořic Pícha spolu se třemi svými spolužáky, nynějším Msgrem Janem Kostkanem, administrátorem v Boharyni u Nechanic, † Msgre Fr. Kohoutem, profesorem náboženství v Čáslavi a P. Havlem, pozdějším farářem v diecési gorické.

Jeho žádost do semináře byla nejen kladně vyřízena, ale byl hned vyzván, aby se rozhodl pro studium bohosloví na fakultách v Římě, kde byla právě pro vybrané české bohoslovce založena papežem Lvem XIII. Česká kolej. Znamenalo to pět let naprostého odloučení a pro matku vdovu, jíž syn - student po odchodu ostatních sourozenců za povoláním byl jedinou útěchou, byla to těžká volba; ale nebránila. »Je-li to pro tvé dobro,« řekla, »neváhám ani na okamžik dáti svůj souhlas,« a s touž hrdinností snášela i pět let své samoty.

Bohoslovecká studia na římské universitě.

V Římě otevřel se mladému bohoslovcovi nový svět. Po překonání počátečních obtíží zaujala jeho nadaného ducha cele křesťanská filosofie a theologie, kterou tehdy chovanci České koleje poslouchali na nedaleké universitě, zvané Propaganda.⁵ Bylo to právě krátce po reformě bohovědného studia, provedené papežem Lvem XIII. na příkladě zdravé scholastické nauky sv. Tomáše (encyklika »Aeterni Patris« z roku 1879) a tak i profesorské katedry »Propagandy« byly obsazeny vynikajícími silami, pracujícími v intencích papežových. Pestrá směs vybraných posluchačů ze všech

⁵ T. j. pro šíření víry (»de propaganda Fide«). Byla založena spolu se stejnojmenným seminářem čili kolejí papežem Urbanem VIII. r. 1627.

dílů světa, spojených přes různost původu, národa a jazyka, jediným duchem, jediným cílem a jedinou církevní řečí, k tomu velebný zjev papeže Lva XIII., upřímného přítele České koleje, kterou rád vždy jako své dílo přijímal v audienci, i samotná návštěva hrobů sv. apoštolů a mučedníků, i iklivá mluva památek antických, starokřesťanských a středověkých, to vše mocně působilo na vnímavou duši českého bohoslovce a rozšiřovalo i prohlubovalo duchovní i vědecký základ pro budoucí působení.

Při tom nebyl zcela odloučen od vlasti, neboť doma v České koleji nalézal teplý domov v družné a veselé rodince ostatních »bohemiků«. - Z téhož ročníku byli to zvláště zvěčnělý pozdější arcibiskup pražský a kardinál Dr Karel Kašpar a papežský prelát Msgre Ludvík Novotný, nyní gymn. profesor v. v. v Rychnově nad Kn., kteří oba přišli současně s njdp. biskupem do České koleje, a ze starších kolegů pozdější budějovický biskup Msgre Šimon Bárta, dnes již rovněž zesnulý a universitní profesor Dr Josef Vajs. V osobách vynikajícího rektora, pozdějšího kardinála Lorenzelliho a výtečného vicerektora Msgre Frant. Zapletala, měli nejen upřímného otce a přítele, ale i výborné duchovní vedení, které souladně doplňovalo přípravu vědeckou.

Tak uprostřed pilné práce a přípravy rychle mijała léta, s nimi přicházely jednotlivé stupně nižšího svěcení, pak podjáhenství a jáhenství, až konečně se přiblížil roku 1893 velký den svěcení kněžského. Byla to podle římského zvyku sobota suchých dnů postních, která toho roku připadla na 25. únor.

Kněžské svěcení dne 25. února 1893.

Připraven zbožným prožitím duchovních cvičení, ubíral se toho dne v hlubokém usebrání se třemi kolegy do velepamátné basiliky sv. Jana v Lateráně, která jest nejpřednějším chrámem církve a katedrálou sv. Otce («mater et caput omnium ecclesiarum»). Počet svěcenců z kolejí nejrozličnějších národů byl takový, že naplnili rozsáhlou apsidu basiliky (nedávno Lvem XIII. rozšířenou a opravenou), zatím co nesčetní věřící se tísnili v lodi.

Zakrátko vešel světitel, sám kardinál-vikář Parocchi, který zastupuje sv. Otce v řízení římské jeho diecése, a začal posvátný obřad. Jeho jednotlivé části, tak tklivé a úchvatné, vrývají se ještě nezapomenutelněji v srdce novosvěcenců posvátností a velebností okolí: Vrhají se na své tváře na zemi při litaniích a tělo vedle těla pokrývá jako bělostná pole květin půdu, posvěcenou krví mučedníků a nesčetných světců. Přistupují jeden po druhém k světiteli a přijímají vkládáním rukou pomazání Ducha svatého a vzpomínají, kolik misionářů, jako sv. Augustin, Bonifác, Cyril a Metoděj i Vojtěch vycházelo odtud jako světla v temnotách...

Druhého dne nato, v neděli 26. února 1893, obětoval novokněz Mořic Pícha svou první mši svatou v kolejním chrámu Páně, zasvěceném sv. Janu Nepomuckému za účasti svých kolegů, celé koleje a české kolonie římské. Druhou mši svatou sloužil u oltáře, kde se chová původní zázračný obraz Matky Boží Ustavičné pomoci, v kostele sv. Alfonse OO. redemptoristů. Tuto jeho radost a vděčnost vhodně vyjadřují slova z chvalozpěvu Panny Marie, která si dal mladý novokněz na svůj primiční

obrázek: »Velebí duše má Hospodina a zplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém...neboť veliké věci mi učinil Ten, jenž mocný a jehož jméno svaté jest.« (Luk. 1, 46 - 49.)

Po pěti měsících roku 1893 skončil s výborným prospěchem i studia bohoslovecká v Římě. - Po svém návratu do vlasti slavil svou první mši sv. v Kolíně, kterou mu připravil s velikou láskou děkan Fr. Růžička. Kdo popíše radost šťastné matky, která se po tolika letech opět shledala s milovaným synem a z jeho rukou mohla přijmouti novokněžské požehnání! - A jaké city asi plály v prsou mladého kněze, když pln nadšení, stanul opět mezi svým lidem, aby i on přiložil ruku k dílu na tvrdé české líše!

Od kaplana až na stolec biskupský.

Kněžské působení njdp. biskupa Dr Mořice Píchy, k němuž jeho vysvěcení před 50 léty bylo radostnou vstupní branou, vykazuje ku podivu nej-různější obory, od kaplana až k nejvyšším ústředním úřadům diecése. Právě v tom však třeba vidět zvláštní přípravu pro nejtěžší a nejzodpovědnější úřad biskupský.

Po návratu do Čech v duchovní správě.

Po návratu do Čech byl v roce 1893 jako novokněz jmenován kooperátorem v městečku Chiesch bei Karlsbad u staříckého vikáře a čestného kanovníka staroboleslavského Ant. Brehma, výborného kněze a vynikajícího katechety ze školy kardinála Schwarzenberga.¹ Po dvou letech (r. 1895) byl však již jmenován samostatným administrátorem blízké osiřelé farnosti Modschiedl. V obou těchto horských a velmi obtížných místech věnoval se se vší láskou drobné a namáhavé duchovní práci mezi tamním hodným venkovským lidem - zvláště školní mládeží - a získal si všeobecnou jejich lásku.

V Modschiedl jej také zastihla generální visitace pražského kardinála - arcibiskupa Fr. Schönborna a to tak, že z celého vikariátu byl na řadě první. Nidp. biskup připomíná to často při visitacích kněžím - nováčkům, jak i on. začátečník, odkázaný jen na sebe. musil vynaložiti všechno úsilí, aby zanedbanou osadu připravil a jak i potom s obavami očekával arcipastýře.² Visitace donadla však skvěle a její vzorný výsledek spolurozhodoval při brzkém povolání horlivého kněze k osobním službám samotného pana kardinála. Roku 1896 jmenován zatímním učitelem náboženství na obecných a měšťanských školách ve vikariátním městě Luditz a následujícího roku na dva měsíce (červenec a srpen 1897) kaplanem u Nejsv. Trojice ve

¹ Mezi oběma kněžími vyvinul se záhy ideální poměr, čehož krásným vnějším projevem byly jejich snolečné procházky. Na osadníky, kteří něco takového nevidali, působilo to velmi mile.

² Často při tom vzpomíná i drahé maminky, která se k němu z Kolína přistěhovala, aby vedla domácnost a sdílela s ním tyto starosti.

Šťastná maminka Terezie Píchová se svým synem.

Spálené ulici v Praze. Ještě téhož roku (1897) na podzim povolal jej kardinál Schönborn na Hradčany za svého ceremonáře.

Arcibiskupským ceremonářem a tajemníkem.

Tak po čtyřletém působení v duchovní správě ocitá se náhle ve zcela novém postavení a nových úkolech v arcibiskupském paláci na Hradčanech, máje nyní na starosti především přípravu a důstojný průběh velkolepých, ale složitých biskupských obřadů. S láskou, pietou a vzácnou přesností věnoval se tomuto posvátnému úřadu po boku sa-

mého pana kardinála. Po jeho předčasné a neočekávané smrti roku 1899 (na visitační cestě ve Falkenau) byl potvrzen v tomto úřadě i jeho nástupcem arcibiskupem Lvem Skrbenským a roku 1901 jmenován jeho osobním tajemníkem. V této hodnosti měl možnost nejen poznati zblízka vedení a život rozsáhlé arcidiecése,³ ale jako průvodce arcibiskupa a později kardinála na významných cestách mimo hranice Čech, nabýti cenných poznatků o církevním životě v jiných zemích.⁴ Pro své vynikající vlastnosti byl již v 35 létech (roku 1904) jmenován nadpočetným papežským komořím.

Při všech těchto tak mnohotvárných a vyčerpávajících povinnostech, našel si volný čas, aby stále prohluboval své vzdělání. Když pro nával práce den nepostačoval, nasazoval dobu noční, pracuje často přes půlnoc. Výsledkem byla hodnost doktora bohosloví na pražské universitě roku 1911. - V témže roce, ještě jako sekretář, převzal vedení »Věstníku šíření víry«.

Při tom všem nezapomínal ani na synovské povinnosti. Staříčká matka uchýlila se zatím do ústa-

³ Celkem prošel dvakrát celou arcidiecési jako průvodce arcibiskupa na visitacích; nejprve jako ceremonář, od roku 1908 na místo kanovníka »a latere«, od roku 1912 jako provázející kanovník (také za nástupce, arcibiskupa Huyna). - Ještě jako sekretář roku 1908 jmenován byl skutečným radou arcibiskupské konsistoře. V roce 1908 doprovázel pana kardinála na katolickém sjezdu v Hradci Králové.

⁴ Hned s počátku doprovázel svého arcipastýře na léčení jeho těžké nemoci v Sorrentě u Neapole a v Nervech u Janova; po jeho boku byl v Budapešti, kde se p. arcibiskupovi v roce 1903 dostalo kardinálského biretu, pětkrát jej provázel do Říma, opětně do Wien ke dvoru a na biskupské porady a roku 1903 při oficiální návštěvě u císaře Viléma II. v Berlinu. Nejvýznačnější byla účast v témže roce na konklave v Římě, z něhož vyšel papež

vu pro dámy u Milosrdných sester na Smíchově. Nemoha ji míti při sobě, navštěvoval ji alespoň velmi často a byl tak její radostí v dohasínajícím stáří až do její klidné smrti v roce 1905.

Kanovníkem a vedoucím arcidiecése.

Za své zásluhy v dlouholetém úřadě arcibiskupského sekretáře byl Msgre Dr Pícha navržen na uprázdněné místo metropolitního kanovníka u sv. Víta a roku 1912 císařem také jmenován. Do kapituly přinášel si vzácnou průpravu i rozhled. Ne- ní proto divu, že právě jeho si učinil nový pražský arcibiskup Pavel Huyn kancléřem své konsistoře (roku 1917) a za půl roku svým generálním vikářem. Ve vážném roce 1918 vedl za arcibiskupovy nepřítomnosti arcidiecési jako jeho generální vikář s plnou mocí a rovněž po celý další obtížný rok za churavícího již apoštolského administrátora Dr Josefa Doubravu.⁵ Ve dnech 8.-10. července 1919 zúčastnil se biskupských porad v Července u Litovle, na nichž byla vydána důležitá usnesení a svolání ohledně kázně v kněžstvu a ochrany víry. Vůbec v těchto pohnutých dobách získal si svým přímým a neohroženým jednáním, jakož

Pius X. Své bohaté zážitky z těchto dnů uložil v důkladném popsání konklave v serii článků v Časopise katolického duchovenstva, 1903, čís. 6, 7, 8 a 10, jež vyšly jako zvláštní otisk.

⁵ Od jeho jmenování 20. prosince 1918 do nastoupení p. arcibiskupa Dr Fr. Kordače 24. října 1919. Viz k tomu i k ostatním údajům Dr A. Podlaha: »Supplementum ad seriem praepositorum etc.« I. (1916), str. 40 - 42; II. (1925), str. 39; IV. (1931), str. 88. Žádost arcibiskupa Dr Kordače, aby podržel úřad generálního vikáře, musel odmítnouti pro podlomené zdraví.

i příkladem bezúhonného kněžského života velikých zásluh o obnovení církevní discipliny, svobody a církevního majetku.

V následujících letech byl činný v četných významných oborech: jako zkušební komisař při rigorosech na bohoslovecké fakultě, při manželském církevním soudu, ve správě arcibiskupského semináře, Arnoštovy koleje, Haléře sv. Vojtěcha a Píova spolku, zvláště však jako ústřední ředitel »Díla šíření víry«, (od r. 1929) a jako stálý a obětavý redaktor jeho Věstníku. Svě vynikající znalosti z oboru církevního práva uložil v četných pojednáních,⁶ z nichž zvláště rozhodující význam měl spis o jmenování církevních hodnostářů státem.

Jeho dílo bylo opětně oceněno na nejvyšších místech; roku 1921 byl jmenován apoštolským protonotářem, při pouti do Říma o 30. výročí kněžského svěcení roku 1923 přijal jej papež Pius XI. v srdečné soukromé audienci a apoštolskou bullou roku 1930 byl jmenován arcijáhnem svato-vítské kapituly.

Po resignaci arcibiskupa Dra Kordače (r. 1931) byl opět povolán kapitulou k nejvyššímu vedení osiřelé diecése jako kapitulní vikář. Tentokráte zhostil se ne lehkého úkolu s rozhodností a lehkostí sobě vlastní a mohl ji odevzdati nástupci značně uklidněnou.

Tu však již přichází z Říma jmenovací bulla z 22. října 1931, kterou zasloužilý a vždy bezúhonný kněz Páně jest pověřen posláním ještě vznešenějším, úřadem biskupským v Hradci Králové.

Dr. Josef Hájek.

⁶ Viz »Časopis katolického duchovenstva«, 1931, č. 9, příloha str. 26. Tamže na str. 24 n. podrobný životopis njdp. biskupa.

Příchod J. E. njdp. biskupa Msgre Dr Mořice Píchy do Hradce Králové.

V četných vzpomínkách na příchod njdp. biskupa Dra Mořice Píchy do Hradce Králové upoutal mne sežloutlý již list kapitulního děkana a metropolitního kanovníka u sv. Víta v Praze, Msgre Dra J. Soukupa, který jsem před několika léty dostal do redakce. Je v něm vzpomínáno velikého díla, které njdp. biskup vykonal do svého odjezdu do Hradce Králové. List končí: »Hluboká pokora, jíž je jubilant provanut a obava, zda pro své nepevné zdraví bude moci plně dostáti četným a těžkým povinnostem vznešeného biskupského úřadu, k němuž byl vyhlédnut, pohnuly jej v r. 1931, kdy byl jmenován královéhradeckým biskupem, k opětovným prosbám u trůnu Jeho Svatosti, aby upustila od jmenování jeho osoby biskupem královéhradeckým. Než Pán, Jenž si volí pokorné, rozhodl svým náměstkem na zemi, že se Mu zalíbilo, aby právě ten řídil Jeho osiřelou diecési, jenž se tomu vzpírá. S mužným odhodláním, jak je zvyklý, bere nový biskup na sebe břímě, Bohem mu uložené, a ujímá se diecése, v dobách tak pohnutých, v duchu svých velkých předchůdců, zbožně a statečně, k větší slávě Boží a k věčnému i časnému blahu duší mu svěřených.

Královéhradecko s tradiční oddaností a láskou očekávalo příjezd nového arcipastýře, který počtem od založení biskupství je 22. Slavné konsekrace, která se konala 22. listopadu 1931 ve velechrámu sv. Víta v Praze, zúčastnila se nejen celá kapitula v čele s proboštem Dr Reylem, ale i mnozí duchovní z Královéhradecka, delegace městské

radý: náměstek starosty Dr Josef Janků, rada prof. Louda a 28členná delegace laiků, kteří zastupovali katolické spolky z diecése. S četnými laiky, kteří z Královéhradecka přicházeli, uspořádán průvod, který doprovázel njdp. biskupa do velechrámu sv. Víta.

Příjezd njdp. biskupa z Prahy do Hradce Králové stanoven na sobotu 5. prosince 1931. Ve všech městech a obcích od hranic diecése — Salské — až po diecéšní město Hradec Králové bylo mimořádně rušno. Duchovenstvo v očekávání u chrámů a katolický lid zaplňoval cesty a ulice v obcích, kudy průvod projížděl. Zvony slavně vyzváněly a radostně zdravily nového arcipastýře, který odjížděl z památných Hradčan, kde působil od r. 1912 jako metropolitní kanovník a později jako generální a kapitulní vikář pražské arcidiecése. V Salské, hraniční to farnosti mezi arcidiecézí pražskou a diecézí královéhradeckou, očekávali zástupci královéhradecké kapituly, prelát a kancléř Msgre Kutnar a městský děkan a kanovník Msgre Brabec, z pražských hodnostářů doprovázeli arcipastýře prelát a kanovník Dr J. Soukup a kanovník Dr Eltschkner.

Vjezd průvodu do Hradce Králové byl dojemně vážný. Četné domy byly ozdobeny prapory, hlavní třídy a ulice, Bílá věž a mosty osvětleny, kostel P. Marie přeplněn a na ulicích, zvláště na Velkém náměstí, několik hodin čekaly velké zástupy. — O půl 4. hodině odpo. stanul njdp. biskup na prahu chrámu P. Marie. Políbiv kříž, pokropil se svěcenou vodou, vítán a pozdraven byl proboštem Dr Reylem slovy:

»Starobylé naše zvony, které téměř 500 let sdílejí všechny radostné i žalostné události s obyva-

teli zdejšího města, plesají nad příchodem Vaší Excelence a do širé diecése královéhradecké hlásají radostnou zvěst: „Máme opět velekněze svého, vznešeného, vpravdě apoštolského.“ Když pak ujistil oddaností katedrální kapituly a diecésního duchovenstva, pravil dále: „Ujišťuji, že věrný katolický lid neopomene použití každé příležitosti, aby svou tradiční oddanost ke vznešeným předchůdcům na stolci biskupském projevil Vaší Excelenci. Kéž dobrotivý Bůh, který řídil kroky Vaše do naší diecése, svým požehnáním provází všechnu apoštolskou práci k oslavě Boží, prospěchu církve svaté, blahu vlasti a ke spáse nesmrtelných duší. To dejž Bůh!“

Nato ozval se chrámem jasný, pevný a zvučný hlas arcipastýře. Pravil: »Přicházím do diecése, kdež působilo přede mnou tolik vynikajících arcipastýřů. Jest mojí svatou povinností, abych v jejich šlépějích krácel a naplnil poslání Bohem mi svěřené. Přicházím v důvěře v Boha a Jeho pomoc, spoléhaje na vaši spolupráci a na své vlastní síly. Jsem již ve věku pokročilejším, zato mám větší zkušenosti a více vědomostí, které mi dávají naději, že budu jich moci plně využít ve svém novém úřadě. Přináším dobrou vůli a snahu a přeji si jen vaší lásky. Bude-li mezi námi panovat mír, pochopení a vzájemná láska, bude Hradec opravdovým hradem míru a pokoje. Chci ze všech sil k tomu pracovat a k naplnění tohoto programu, který dnes vytyčuji, prosím vás o modlitby a spolupráci. V mém úřadě a práci, které jménem Páně, jako vyslanec Boží, chci obětovat všechny své síly, kéž žehná Bůh!«

Takto vyjádřený apoštolský program shrnul njdp. biskup při svém nastolení 6. prosince 1931 v katedrále sv. Ducha v Hradci Králové slovy:

»Býti dobrým vůdcem kněžstva, otcem věřících a apoštolem Kristu odcizených.«

A tomuto vznešenému úkolu v uplynulých létech arcipastýřské práce zasvětil njdp. biskup také všechnu energii a všechno úsilí. Starost o diecési a péče o věřící nejlépe jest osvědčena obětavými generálními visitacemi, které ihned po příchodu do diecése zahájil. Znáti duchovenstvo, lid, kostely a jejich potřeby bylo nejpřednější starostí. A tak mezi lidem roste nové náboženské zvroucnění, získáván nový dorost do kněžského semináře, doplňovány nejbolestnější trhliny nedostatku duchovních, zaviněné poválečnou protináboženskou horečkou. Nadšené pastýřské listy volaly věřící k plnění náboženských povinností. Zvláště veliký ohlas vyvolaly pastýřské listy o časném sv. přijímání, o oběti mše sv., o Katolické akci, o poutích, k rolníkům o svěcení svátečního dne, varaování před bolševismem a j.

Při všech povinnostech, které byly spojeny se svědomitým plněním arcipastýřského úřadu, nezapomínal njdp. biskup jíti mezi lid. V takových chvílích, v přípravách duchovních akcí, při sjezdech, slavnostech a poradách katolických spolků, kdy viděl stále rostoucí vyznávání svaté víry, ukázněnou poslušnost v plnění příkazů, řady nadšených pracovníků a pracovníků, kterých si vždy vážil a je slovem i skutkem podporoval, viděli jsme starostlivou tvář arcipastýře nejšťastnější. Jeho projevy byly vždy perlou slavnosti, byly ohněm nadšení pro každou práci. A tak každá náboženská akce, které stál v čele a pro jejíž vzorné plnění dovedl nalézti nadšené pracovníky, byla po jeho příchodu mocným přínosem náboženské obrody.

• *Fr. Newvirt.*

Práce pro Charitu a trpící.

Jeho Excellence vždy s neobyčejnou pozorností a účastí sledoval vývoj charitativní činnosti, zvláště ve své diecési.

Činnost Charity byla konána bez vnější okázalosti podle napomenutí Spasitele: »Ale ty když almužnu dáváš, ať neví levice tvá, co činí pravice tvá... a Otec tvůj, který vidí v skrytě, odplatí tobě« (Mat. 6. 4.) Když se však u nás stávalo, že byla často nepovšimnuta, ano, docela činnost její bržděna a postupováno často proti Charitě, ano i ke znemožnění a zničení jejímu, bylo rozhodnuto na konferenci nřdp. biskupů již v roce 1922, že jest nutno Charitu, která jest činností katolické církve, organisovati a rovněž řídití se slovy Božského Spasitele: »Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.« (Mat. 5, 16.) A skutečně organisováním Charity docíleno bylo úspěchů neslýchavých Jeho Excellence usilovně trval na tom že nesmí býti farnosti, kde by nebyla místní skupina katolické Charity nebo spolek charitativní a všechny ústavy charitativní, aby se staly odbočkami Svazu diecéšní Charity. Organisační práce se s pomocí Boží dařila a úspěchy činnosti byly velkolepé.

Několik ukázek: Vzpomínám na zájem a péči arcipastýře při zřízení diecéšního »Vincentina« v Černožicích u Josefova nad Metují. Šlechetný pan průmyslník Sehnoutka s lidumilnou chotí, když v těžké své nemoci poznal z vlastní zkušenosti péči a obětavost katolických ctihodných sester při ošetřování nemocných, rozhodl se věnovati

třípatrový dům v Černožicích k založení ústavu pro trpící; obrátil se na Jeho Excelenci a věnování urychleně provedeno. Njdp. biskup pak žádal co nejrychlejší provedení adaptace ústavu, sledoval podané mu návrhy a pečoval o vzorné vedení ústavu. A s jakou radostí již po několika týdnech chvátal, aby posvětil sám »Sehnoutkův dům pro trpící«! — Dnes přes 100 těžce nemocných a nešťastníků všeho druhu, které často ani nemocnice již pro nezhojitelnou nemoc přijmouti nemohou, zde nalezlo útulek a ošetření. A kolik se jich již v těch létech vystřídalo! Významným zůstane rozhodnutí arcipastýře, že ústavu nesmí se použítí pro zámožné rekonvalescenty z pražských klinik, jak nám bylo nabízeno i lékaři — universitními profesory — ale pro chudáky na prvním místě a výslovně dodal: »A potom jistě Pán Bůh bude ústavu žehnati!« Ústav nejen vícekrát navštívil a navštěvuje, aby nemocné těšil a povzbuzoval k svaté trpělivosti, aby s odevzdaností do vůle Boží pacienti snášeli i záslužně před Bohem své bolesti. Po jedné několikahodinové návštěvě podotkl, že ani sv. Vavřinec (podle známé legendy) by se za tyto poklady sv. církve nestyděl!

A co ústavy hluchoněmých v Hradci Králové? Jako předseda kuratoria pečuje, aby ústav, založený njdp. biskupem Haisem, zkvétal a i nyní, v době válečné, aby ubozí hluchoněmí byli vychováváni tak, aby samostatně se mohli obživit a nebyli nikomu na obtíž.

Nelze nevzpomenouti starostí o hluchoněmé dívky ve Svatojánském ústavě v Hradci Králové. Kolikrát i svou pro oddech nutnou procházku věnoval návštěvě ubohých hluchoněmých dívek a jejich překrásné a umělecké práce doporučoval vld.

duchovenstvu, nejen snad z důvodů, že tím podporuje nešťastné, ale i proto, že zde dostanou často za těžce nasbíraný peníz bohoslužebná roucha umělecké ceny, práci nejsolidnější i nejlevnější a látky bez jakéhokoliv výdělku a pod. A co mysliti o domu »Jindrově« v Kutné Hoře, zřízeném k ošetřování nemocných po domech? Kolik odkazů již jako důkaz uznání a ocenění práce řeholnic dostal dům v posledních vůlích, že s uspokojením a s úsměvem jednou prohodil: »Prosím vás, ať si ti Kutnohoráci něco nechají a město nerozdají.«

Tak odměnila Charita neslýchanou urážku, která právě v Kutné Hoře byla před 10 léty na Charitě spáchána uvězněním obětavých a nevinných ošetřovatelek — katolických řeholnic!

S vděčností bude vždy vzpomínána zásluha ndjp. biskupa o zachování útulku pro osamělé ženy Reylova domu »Záštiny« v Hradci Králové, schválení a podporování ústavu Těšitelek k ošetřování chudých nemocných po domech v Pardubicích a v Chocni, zřízení stanic Laického apoštolátu v Hradci Králové, ve Dvoře Králové nad Labem, ve Vysokém Mýtě, v Nasavrkách, v Poděbradech, péče o uvedení řeholních ošetřovatelek do nemocnic v Pardubicích, v Jičíně, Novém Bydžově, Litomyšli a v Ústí nad Orlicí. Do chorobinců v Novém Městě nad Metují, Náchodě, Hradci Králové, České Třebové a v Kutné Hoře, do domova bl. Bronislavy, vedeného ctihod. sestrami premonstrátkami v Humpolci, rozšířen sirotčinec ve Ždírci u Polné sester Klimentových a starobinec, domov sv. Kláry v Litomyšli a udrženy Pension Charitas v Poděbradech pro sociálně slabší léčící se v lázních, opatrovny v Kostelci nad Orlicí a v Činěvsi a sirotčinec v Kostelci nad Orlicí. Ano i zásahy arcipastý-

ře dosáhly toho, že i při dané anebo zamýšlené výpovědi ctih. sestry neopustily své nemocné v nemocnicích v Čáslavi, Humpolci, Králové Městci a jinde.

V poslední době, před zřízením Protektorátu, i »S. Josefsheim« v Schurz u Dvora Králové n. L. vítal svého světitele v osobě Jeho Excellence. Že v královéhradecké diecési zřízena a postavena škola k odbornému vzdělání ošetřovatelek podle přání, blahé paměti, sv. Otce Pia XI., vysloveného na světovém kongresu ošetřovatelek nemocných v Římě, jest ovšem také otcovská péče našeho njdp. biskupa Dr Mořice Píchy i zřízení kuratoria, jehož první schůze konána v biskupské residenci. Svěcení školy i posvěcení krásné sochy bl. Anežky České vykonal sám njdp. biskup. Kolik by se musilo napsati o otcovské péči Jeho Excellence o seminář a kněžský dorost.

To jsou tedy jen některé ukázky z biskupské činnosti v královéhradecké diecési, které dosvědčují, že arcipastýř si byl vědom i na poli »Charity«, jak má splniti svou povinnost: »Episcopo est curam habere pauperum.«

Z uvedených ukázek jest patrno, že církev katolická se nezpronevěřila svému poslání, jak tvrdili nepřátelé, nýbrž žije za vedení svých představených jako v prvních dobách křesťanství a žíti bude do skonání světa, jsouc opřena o dva pilíře nezničitelné — o lásku k Bohu a k bližnímu.

*Prelát Dr Jan Sobota,
ředitel Svazu Charity.*

Péče o opravy chrámů a historicko-uměleckých památek v diecési královéhradecké.

S nemalou radostí přijali přátelé našich historicko-uměleckých památek, zvláště církevních, zprávu o jmenování metropolitního kanovníka a kapitulního vikáře u sv. Víta v Praze, Dra Mořice Píchy, biskupem královéhradeckým. Dobře usuzovali, že J. E. Dr M. Pícha bude kráčet v ušlechtilých snahách zachování památek církevních ceny historicko-umělecké a pořizování nových, ceny trvalé, tak jako jeho ve světlé paměti předchůdce biskup Dr Josef Doubrava.

A nezklamali se. J. E. Dr M. Pícha odnášel sobě lásku k památkám církevním již z Prahy, kde spolupracoval se všestranně uznaným ochráncem památek biskupem Drem Podlahou a jinými významnými vědci a umělci na výzdobě veledíla chrámu svatovítského. Byl dlouholetým členem výboru Jednoty svatovítské jako zástupce metropolitní kapituly pražské.

V Hradci Králové měl již půdu ochrany historických církevních památek připravenou a dobře hlídanou prelátem Drem Hugo Doskočilem, rektorem bisk. semináře a konservátorem Památkového úřadu v Praze. Tato opora byla biskupu Dru M. Píchovi velmi vítanou, zvláště když se přidružil k ní Památkový úřad s přednostou Drem Václavem Wagnerem a ušlechtilé porozumění vldpp. kněží diecése královéhradecké, kterým záleželo na tom, aby svěřené památky církevní ve svých farnostech udržovali tak, aby byly chloubou a okrasou. Abych dal pravdě průchod, musím po-

znamenaťi, že pan biskup velmi si cenil též mých rad a mně přátelskými styky vyznamenával.

Diecéšní Ordinariátní list královéhradecký každoročně připomínal výnosy státních a nadřízených církevních úřadů všem farnostem a církevním náboženským společnostem povinnosti, které mají býti jejich radostmi, aby svěřené církevní památky měli v patrnosti a úctu k nim vzbuzovali ve svých přífařených obcích.

J. E. Dr M. Pícha, jako velký příznivec historických památek a písemností, dbá, aby všechny události v tom směru byly zachovány, pokud možno v zápisech farních, pro budoucí generace. Při vikariátních schůzích v Hradci Králové připomíná všem vikářům diecése, aby toho dbali při vikariátních visitacích, aby záznamy farní v tom směru se pečlivě vedly a též všemožně doplňovaly. Že skutečně se tak děje, vidíme mnohé pamětní knihy farní se vsí pozorností i nákladně upravené, že slouží za vzor i pamětním knihám měst, kde zvláště placení knihovníci záznamy obstarávají. Při svých visitacích děkuje i osadníkům, kteří se zasloužili o opravu a výzdobu svého farního kostela, vzácné to památky zbožné víry našich předků a při zkouškách z náboženství se předsvědčuje, znají-li dítky dějiny svého kostela a rozumějí-li jeho vnitřní umělecké a liturgické výzdobě.

Největším potěšením a jeho snahou bylo restaurování památných kostelů, jak nejlépe viděti na úpravě katedrálního chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové. Se vsí důvěrou svěřil vedení všech oprav katedrály prelátu konservátoru Dru Hugo Doskočilovi, jsa úplně přesvědčen, že vše dobře ku všestranné spokojenosti bude provede-

no. Byla tu provedena restaurace příkladná! Započalo se odborně, zabezpečilo se zdivo základů, zbavilo se vlhkosti veškeré zdivo obvodové, pietně byly upraveny hrobky biskupů a měšťanů pod dlažbou lodi katedrály, dříve než započato bylo s nákladnou stavbou lešení pro malbu kostela a oltářů v lodi. Zásluhou J. E. Dra M. Píchy postaven krásný kamenný hlavní oltář podle návrhu prof. Dufka, provedený v umělecko-sochařské škole hořické.

Kromě oprav vnitřního zařízení, oltářů, lavic patronátních a kanovnických, pořízeny nové varhany v oratoři, opraveny a doplněny varhany na hlavním chóru na elektropneumatické a spojeny s malým chórem v oratoriu. Tato význačná práce varhanářská byla provedena firmou J. Melzer z Kutné Hory.

Když se přikročilo k malbě kostela, sledoval njdp. Dr M. Pícha veškerou výzdobu chrámu a zvláště klenby presbytáře, kam vystoupil několikrát po žebřících do výšky přes 20 metrů, aby se přesvědčil, jak práce jest prováděna. Zajímaly jej zvláště znaky biskupů na klenbě dovedně malované, aby odborně heraldicky byly provedeny. K heraldické přesnosti znaků přispěl ochotně hrabě František Kinský svým bohatým archivem.

Sluší poznamenati, že k uskutečnění význačné okrasy královéhradecké katedrály sv. Ducha, jako vzorné příkladné restaurace církevní památky, neúnavně působil prelát rektor Dr Hugo Doskočil, konservátor Památkového úřadu, s přednostou téhož úřadu Dr V. Wagnerem, s mnoha povolanými umělci a odbornými řemeslníky z Hradce Králové. Při všem osvědčila se reprezentace města Hradce Králové se svým tehdejším obětavým sta-

rostou továrníkem J. Pilnáčkem, což bylo arcipastýřem několikrát s díky připomenuto.

Největší radost projevoval arcipastýř, když rektor Dr Hugo Doskočil přicházel s návrhy od jednotlivých farností, které se týkaly rozšíření a vnitřního zařízení kostelů. S pečlivým zájmem přispíval svými zkušenostmi, radou a uměleckým porozuměním a dbal, aby opravené památky byly trvalé ceny. Pomáhal mu v tom všestranně Ing. Jan Dostálek, jehož zásluhy arcipastýř stále připomíná.

Kde se nedostávalo prostředků finančních, byly doporučovány žádosti nejd. bisk. konsistoří o podpory k úřadům, které podle možnosti a uznané cennosti památek, na doporučení konservátora a Památkového úřadu, subvence doporučovaly a udělovaly. Někdy bylo potřebí, aby sám J. E. Dr M. Pícha osobně se přimluvil; velice rád tak činil a činí.

Třeba uvést, že v posledních letech bylo opraveno a zachráněno mnoho vzácných památek, z nichž příkladně uvádíme opravy kostelů jen z posledních let: děkanský kostel v Chraští a ve všech místech patronátu biskupského, fil. v Podlažicích a sv. Jana pod Skalou. Poutní kostel v Chlumku u Luže, farní ve Vamberku, v Solnici, v Lipnici, v Hnátnici, v Trautenau, v Jičíně, v Čáslavi, v Lánech na Důlku, v Hořicích, v Jaroměři, ve Sv. Mikuláši u Vysokého Mýta, v Sebranicích, v Nové Pace, v Poděbradech, v Sezemicích, v Jezbořicích, v Pardubičkách u Pardubic, v Širokém Dole za značného přispění z prostředků státních. Význačně historicky cenným kostelům v Loukově, v Dol. Městě a v Řečicce poskytnuta zvláště vydatná subvence na přimluvu J. E. Dra M. Píchy

a slíbeny další subvence Želivu, děkanskému kostelu ve Skutči, v Humpolci, ve Světlé nad Sázavou, v Chrudimi, v Mladočově, v Litomyšli. Památný kostel sv. Jana Nepom. v bisk. semináři v Hradci Králové, chrám P. Marie tamtéž se opravuje, kostely v Chodovicích, v Kostelci nad Orli., ve Stojicích, v Lipnici n. Sáz., v Opočně, v Pecce, v Šedivci, v Třebechovicích pod Orebem, ve Vilémově, v Polné, v Čachotíně, v Jičíně (kostel sv. Jakuba), v Platenicích, v Bystrém u Poličky, v Kutné Hoře (kde opraven velechrám sv. P. Barbory, chrám sv. Jakuba, kaple Božího těla, sousoší před jesuitskou kolejí, oprava barokního sousoší v Šultysově třídě), v Habrech, v Jásenné, v Chrudimi oprava kapucínského kláštera a Loretánské kaple, v Chrasti oprava (mimo děkanského kostela) zámecké kaple, barokní sochy sv. Jana Nep., zámecké budovy, v Moravanech farního a filiálního kostela v Slepoticích, v Němyčevsi, v Pusté Proseči, v Pusté Rybné, v Rychnově nad Kněžnou, oprava děkanského kostela, soch a křížů, v Nových Hradech oprava kostela a sochy sv. Jana Nepom., v Lovčicích, v České Skalici, v Hrochově Týnci oprava kostelní věže, ve Včelákově oprava farního kostela a barokní sochy, v Čáslavi oprava děkanského kostela, v Lomnici nad Pop., v Metličanech u Nového Bydžova, v Přelouči, ve Starých Ždánicích a j.

Za působení nejdp. biskupa Dra M. Píchy byla dokončena stavba kostela Božského Srdce Páně v Hradci Králové II. (Pražské Předměstí), který byl vyzdoben zvláště zásluhou njdp. biskupa nádhernými oltáři, zhotovenými hořickou kamenickou školou; hlavní oltář jest z onyxu a kararského mramoru. - Mnoho jiných chrámů, kaplí, soch a

ostatních památek v tomto výpočtu neuvedených bylo opraveno. V Pardubicích započato s budováním velkého Salesiánského díla. R. 1942 dokončena první etapa stavby Salesiánského díla s vysvěcením prostorné nové kaple, zasvěcené sv. Václavu. Nové kaple a filiální kostely postaveny byly: v Čermné a v Borové u Náchoda, v Blížňovicích u Hrochova Týnce a celá řada menších kaplí.

Zřízena nová farnost ve Velkém Poříčí u Hronova a v Parschnitz u Trautenau.

K zachování starých památek druží se opravy kaplí na hradě Lipnici, na hradě na Kunětické hoře u Pardubic, ve Svojanově a krásná slohová úprava biskupské residence v Chrasti u Chrudimě a portálu zámku v Pardubicích.

Z význačných sousoší Panny Marie na náměstích, umělecké ceny, opraveny za podpor ministerstev: v Poličce, ve Vysokém Mýtě, ve Skutči, v Chrudimi a v Pardubicích. Z památných jednotlivých soch opraveny: socha Panny Marie v Dolním Městě a mnoho soch sv. Jana Nep.

Tímto nejsou vypočítány všechny památky a jejich opravy, o které se zasloužil nesčetnými intervencemi na nejvlivnějších místech a o které projevuje nemalý zájem, sám k opravám přihlíží a vzácnou radou je nápomocen.

Jeho zásluhou množí se porozumění v celé diecési královéhradecké pro zachování památek historických, zvláště církevních, den ode dne a tím úcta a oddanost k vrchnímu církevnímu pastýři roste k radosti všech dobrých přátel památek a věřícího lidu.

Boža Dvořák.

Činnost pro misie v zemích pohanských.

(Podle časopisu »Věstník díla šíření víry«, r. 1912 - 1930.)

Církev má od Krista poslání hlásati sv. víru všem národům světa a věřící mají povinnost ji v tomto poslání podporovati. Pravý katolík, jenž děkuje za svou víru a své členství v království Božím misionářům, kteří obrátili na víru jeho předky, musí z vděčnosti si přát i k tomu pracovati, aby i jiným národům se dostalo této milosti. To je pravý duch Kristův. Jest pak dvojí způsob spolupráce. Jedni se musí obětovati a odhodlaně s krajním sebezáporem jíti jako apoštolové první církve do zemí pohanských a neřestem i modlám propadlým pohanům kázati sv. evangelium, druhí pak mají povinnost, aby doma podporovali jejich nadlidskou práci především modlitbou a pak také hmotnými prostředky. Výchova a vzdělání misionářů jest dílo nákladné a stejně velikých obětí hmotných vyžadují jejich cesty po rozlehlých oblastech světových dílů, jejich ústavy, školy, nemocnice, lékárny, kostely a vydržování domácích katechetů. Jediným prostředkem, získati si pohany a překonati jejich nedůvěru k misionáři, jsou nenáročné skutky lásky a milosrdenství k ubohým trpícím a žijícím v nezměrné bídě a opuštěnosti.

Objevy nových dílů světa přiměly papeže Řehoře XV., že založil v Římě posvátný sbor pro šíření sv. víry mezi pohany, jemuž svěřil organizaci misijního apoštolátu, který dosud vykonávali skoro výhradně kněží různých řeholí a zjednávali si prostředky od svých klášterů. Když však po-

zdejšími válkami, hlavně napoleonskými, byli zba-
veni prostředků a počet misionářů a jejich potře-
by rostly, bylo třeba pomýšletí na jiné zdroje
hmotné pomoci. Tu přišla na šťastnou myšlenku,
jak by se dali všichni věřící získati pro pod-
poru misií, zbožná dívka Marie Pavla Jaricotová,
dcera obchodníka s hedvábím v Lyoně.¹ Potřeby
misionářů poznala blíže od svého bratra, který
studoval v zahraničním misionářském ústavu pa-
řížském u sv. Sulpicia. Založila proto roku 1818
spolek nejprve mezi chudými továrními dělnice-
mi. Každá členka obětovala ze své mzdy týdně
pět centů a malý časopis, který vydávala Jarico-
tová, měl je seznamovati s potřebami a úspěchy
práce misionářů.

Podnik Jaricotové získal v nejkratší době i v ji-
ných diecésích francouzských tolik příznivců a
podporovatelů, že již v roce 1822 3. května na svá-
tek nalezení sv. Kříže byl Sv. Stolicí prohlášen za
všeobecný podpůrný spolek misijní pod názvem
»Dílo šíření víry« a doporučen všem věřícím. Vši-
chni následující papežové spolek vřele doporučo-
vali a tak se stalo, že během málo desíletí byl
rozšířen již po celé Evropě.

U nás byl zájem o misie celkem velmi sporý.
Kromě sbírek na svátek sv. Tří králů a sbírek pro
africké černochoy (Echo z Afriky), které měly za
účel jen malý úsek velikého světového misijního
apoštolátu, nebylo jiného podniku. Lze to ovšem

¹ Narodila se v Lyonu 22. července 1799; 10. srpna 1835
byla zázračně uzdravena z těžké nemoci na hrobě sv. Fi-
lomeny v Mugnano (Itálie, diecése Nola). Založila spolek
Živého růžence a když se dožila rozkvětu svého životní-
ho díla, zemřela svatě v Lyonu 9. ledna 1862. Projednává
se její blahořečení.

vysvětliti nedostatkem styku se zeměmi zámořskými. »Dílo šíření víry« vešlo u nás ve známost teprve, když ústřední rada lyonská vyslala svého generálního sekretáře Rosiera ke kardinálu Skrbenskému, arcibiskupu pražskému, se žádostí, aby také Čechy a Morava se připojily k velikému misijnímu hnutí. Tu pověřil pan kardinál svého sekretáře Msgre Dra Píchu, aby provedl organizaci. Nebyl to úkol snadný: získati v každé diecési za ředitele obětavého kněze, obstarávati redakci obrázkového misijního časopisu, psáti propagační články, pořádati nesčetný počet přednášek, zařizovati expedici pro časopis, vycházející nákladem 10.000 výtisků, a to vše bez jediného haléře a při svých pracích jako kancléř konsistoře a později jako generální vikář a kanovník s mnoha referáty. Ale dal se do práce s důvěrou v pomoc Boží a v přispění horlivých kněží. Byla to diecése královéhradecká, která zásluhou kanovníka J. Černého se přihlásila s diecézí brněnskou mezi prvními ke spolupráci. Sešitky ve žluté obálce, přinášející zajímavé zprávy a obrázky od samotných misionářů brzo zaplavovaly farnosti a bylo dojemno čísti listy, kterými kněží a věřící doprovázeli své dary pro misionáře, pro jejich díla a na pokřtění pohanů.

Velkého rozmachu doznalo »Dílo šíření víry«, jako jinde, tak také u nás, když Sv. Otec Pius XI., jenž si zasloužil názvu papeže - misionáře, současně s vyhlášením Milostivého léta 1925 zahájil 24. prosince 1924 světovou misijní výstavu ve Vatikáně, k níž dal k dispozici celý Vatikánský palác se zahradami a když 28. února 1926 vydal památný okružní list »Rerum Ecclesiae«, v němž celý katolický svět zve k podpoře spolku »Díla šíření ví-

ry«, přenáší jeho ústředí z Lyonu do Říma a staví pod správu Posvátného sboru pro šíření víry. Tehdy dal kanovník Msgre Dr Pícha podnět k obšírnému misijnímu pastýřskému listu biskupů celého bývalého státu, jenž byl vydán 27. října 1926.

Za účelem prohloubení misijního hnutí u nás vyslal kanovník Pícha P. Josefa Rybáka T. J. do Říma, aby prostudoval misijní výstavu a opatřil 200 obrázků - diapositivů s přednáškou. - První přednáška se konala po zahajovací řeči kanovníka Dra Píchy za ohromné účasti pražských katolíků ve Velkém sále na Slovanském ostrově 17. listopadu 1926. Mezi přítomnými byli také vysocí úředníci státní, šlechtici a německý vyslanecký sekretář von Langen. Zásluhou SKM, kterému kanovník Pícha daroval diapositivy, putovala pak přednáška po diecésích a farnostech, jsouc přijímána všude s velikým nadšením. Zvláště nadšeného přijetí se jí dostalo od studentů v arcibiskupském gymnasiu v Bubenči, kteří od té doby každoročně pořádali misijní akademii, přednášky, misijní divadla a uspořádali malou, ale pěknou misijní výstavku, k níž si získali předměty ze zámořských misií, dopisující si pomocí esperanta s misionáři a jejich studenty (Japonsko, Tokio).

Aby získal zajímavé zprávy pro časopis »Věstník díla šíření víry«, jehož redakci vedl od roku 1912 - 1930, udržoval přímé styky s českými misionáři. Tak na př. s Václavem Řehořem, misionářem u Hottentotů v Jižní Africe, jež také jako biskup pozval do Hradce Králové k četně navštívené přednášce v Adalbertinu, podobně jako P. Floriána S. V. D., jenž přednášel o svém apoštolátu v Indii a v Kanadě. P. Josef Zeman, lazarista v Tsekiangu, přispíval četnými články o misiích

v Číně. Pozval P. Šebestu, misionáře a nejdůkladnějšího znalce trpasličího národa na Malajském poloostrově a Sumatře, k vědecké přednášce do Prahy. Poznal osobně velikého apoštola malomocných P. Wehingera, jenž založil a za pomoci odborných lékařů řídil největší nemocnici pro malomocné v Burmě ve městě Mandalay, kde také nákazou malomocenství zemřel a v níž působila česká řeholnice Rosalie Procházková z Benešova, dopisovatelka našeho »Věstníku«. Zemřela tam také na malomocenství jako hrdinná oběť lásky k bližnímu.

Zásluhou misionářské Společnosti Slova Božího vzplanulo živé misijní hnutí na Slovensku, když v Nitře byl postaven veliký vzorný dům pro vzdělání misionářského dorostu. K jeho otevření 4. listopadu 1928 vyslal tehdejší nuncius Ciriaci kanovníka Píchu, aby ho při slavnosti zastupoval. Ve své řeči pozval Slováky do Prahy k oslavě tisícího výročí smrti sv. Václava a k otevření dostavěného dómu svatovítského, jež se konalo příštím rokem. Aby naše země měla jako jiné národy svého zástupce »Díla šíření víry« v ústřední radě v Římě, byl jmenován dekretem posvátného sboru (Propagandy) 13. června 1929 předsedou býv. čl. národní rady a účastnil se rok nato od 30. dubna do 2. května porad ústřední rady v Římě za účasti předsedů z celého světa za předsednictví kardinála van Rosuma. Sv. Otec Pius XI. přijal účastníky ve slavnostní audienci, děkoval za jejich práci a vřelými slovy nabádal k další zvýšené činnosti. Tehdy sjednal nové stanovy, odpovídající přítomným potřebám a poměrům, jež byly schváleny Posvátným sborem pro šíření víry 26. května 1930. Před odchodem z Prahy pomáhal organisovati dva

druhé bratrské papežské misijní spolky, t. j. »Děťství Ježíšovo« a »Dílo sv. Petra« ku vzdělání misiónářů domorodých a vstoupil ve spojení s kanovníkem Drem Ilnickým v Užhorodě, jenž právě zakládal »Dílo šíření víry« v Podkarpatské Rusi. Se zvláštním dovolením Posvátného sboru v Římě podporoval značnými příspěvky »Díla« také Papežský misijní ústav, nedlouho před tím na Velehradě pro unionismus založený. Během 18 let sebral pro »Dílo šíření víry« 1,031.226 K. Ve svých modlitbách vždy vděčně vzpomíná veliké duchovní rodiny dobrodinců a pomocníků, jež kolem sebe shromáždil k rozšíření království Božího na zemi.

**Kterak a kdy jsem se seznámil s jeho Excelencí
nejdůstojnějším pánem Drem Mořicem Píchou,
biskupem královéhradeckým.**

V měsíci září 1884, jako absolvovaný kvartán obecního nižšího gymnasia v Čáslavi, přišel jsem na vyšší gymnasium v Kolíně. Se mnou přišlo z Čáslavě osm spolužáků. Ve třídě před »Veni Sancte« jsme se seznamovali. Moji pozornost upoutal kvintán vyšší postavy, milého zevnějšku s brýlemi. Šel jsem k němu a pravil jsem: »Já jsem Kostkan z čáslavského gymnasia.« »A já jsem Pícha z gymnasia zdejšího.« Přátelství bylo uzavřeno. Všichni jsme měli rádi spolužáka Píchu pro jeho milou povahu; nikomu nic neodepřel. Jsa výborný matematik, ochotně vypomohl, když v trigonometrii s těmi »sinusy a kosinusy« neuměli jsme si poradit; jmenovitě, když z analytické geometrie byl dán těžší úkol domácí, spolužák Pícha ochotně jej vypracoval, my jej slavnostně opsali a sympatický profesor matematiky František Netuka se divil, jak všichni úkol správně »vypracovali«. Když některý z našich profesorů slavil jmeniny, spolužák Pícha a já šli jsme jménem celé třídy gratulovati.

V druhé polovině července 1888 byla ústní maturita. Maturantů bylo 33. Třetina z nás vykonala maturitu s vyznamenáním, mezi nimiž byl též spolužák Pícha, ostatní uznáni dospělými až na 4, jimž maturita zlomila šíji; reprobování na 1 rok; zkoušelo se tenkrát přísně.

Na podzim 1888 odejel spolužák Pícha na bohoslovecká studia do Říma a já do Hradce Králové. Neviděli jsme se 5 roků. Teprve v měsíci srp-

nu 1893, když milý bývalý spolužák vrátil se jako neomysta z Říma, navštívil jsem jej v Kolíně v bytě vážené jeho paní matky. Vbrzku byl odvolán jako kaplan do Sudet, postupoval v hodnostech a setkali jsme se roku 1913 na katolickém sjezdu v Kolíně. Roku 1928 oslavovali jsme 40 roků naší maturity; prelát Pícha se též zúčastnil a já se nenadál, že můj bývalý milovaný spolužák bude zanedlouho mým biskupem a představeným, který mne, pokud poměry dovolovaly, v Boharyni každoročně navštěvoval.

Při jedné návštěvě přišla jistá panímáma pro křestní list. Poznamenal jsem, může-li to počkat, že mám na faře návštěvu pana biskupa. Pan biskup to slyšel a pravil: »Jen křestní list napiš, já ti pomohu«, pak dodal žertovně: »O taxu se rozdělíme.« Bylo vyhověno; pan biskup diktoval a já psal; taxu jsem obdržel a kajícně vyznávám, že jsem polovinu dosud neodvedl.

Rač, Excelenci, tuto kytičku vzpomínek laskavě přijmouti od tvého bývalého spolužáka a milý Pán Bůh dopřej Ti, Excelenci, dočkati se ve svěžesti ducha a těla diamantového kněžského jubilea!

*Msgre Jan Kostkan,
administrátor fary v Boharyni.*

Katolický lid vzpomíná památného diecésního eucharistického sjezdu, krásných poutí a projevů.

Ze svých dluholetých zkušeností a styku s lidem poznal njdp. biskup Dr. Mořic Pícha duchovní bídu, jež se rozrostla mezi lidem, zvláště mezi mládeží. Proto ve svých pastýřských listech, od příchodu do Hradce Králové, volal lid k svatostánku, k duchovním cvičením a častému sv. přijímání, poukazuje, že Nejsvětější svátost je světlem, ohněm a silou pokoje a lidského štěstí. Od jeho příchodu lze pozorovati v celé diecési četné nové misie, eucharistické slavnosti farní a vikariátní, jejichž konání sledoval arcipastýř s hlubokým zájmem a osobní účastí.

Po četných a zdařilých vikariátních euchar. sjezdech rozhodl njdp. biskup na jaře r. 1937 uspořádati ve dnech 14.-15. srpna téhož roku v Hradci Králové diec. eucharistický sjezd. Njdp. biskup ustanovil, že sjezd nemá býti jen manifestačním vyznáním víry, nýbrž sloužiti k obnově křesťanského života Nejsvětější svátostí oltářní

Prvý den sjezdu - 14. srpen určen k jednání stavů: rolníků, dělníků, živnostníků a intelligence, s pořadem: »Účinek Eucharistie pro život a práci.« Všechna jednání by-

la četně navštívena a provanuta hlubokou zbožností přítomných a vysokou úrovní všech pp. řečníků. Slavným »Veni Sancte« v 18 hodin v katedrále sv. Ducha zahájen byl sjezd. Slavnostní kázání proslovil vsdp. kanovník Málek ze Staré Boleslavi. Ve všech královéhradeckých i okolních chrámech, i některých kaplích do pozdních hodin se zpovídalo. O 20. hodině na Velkém náměstí byl Hold dětí Matce Boží, po něm následovaly večerní adorace, zvláště pro muže a jinochy, zvláště pro ženy a dívky. Sjezdová kancelář byla v diecésním domě Adalbertinu, za vedení Msgr. J. Světelského, jež zdolávala velký nápor ubytovací, jakož i jiné technické potřeby.

Sjezd vyvrcholil v neděli 15. srpna. Od nejranějších hodin chrlily vlaky sta účastníků. Zvláštních vlaků přijelo a odjelo 11. Sta aut, desítky autobusů a mračna cyklistů dojelo bez nehod do Hradce Králové. Pořadatelský sbor, čítající 150 mladých, nadšených pracovníků, kteří se před tím cvičili v provedení a organizaci sjezdové techniky, ochotně zdolával veliký nápor. Katoličtí železničáři byli v pohotovosti

na nádražích a obětavě pomáhali v organizaci železniční přepravy. Zdravotní odbor, jakož i všechny ostatní sbory, plnily svědomitě a přesně své úkoly.

Velkolepé splnění pořadu, který nejdp. biskup určil sjezdu »K obnově křesťanského života Nejsvětější svátostí oltářní«, naplnily již ranní hodiny. Ve všech chrámech od nejranějších hodin byly zpovědnice obklopeny, společné sv. přijímání bylo podáváno několik hodin a vyvrcholilo počtem 8200 komunikantů. Po 8. hod. nastoupily pochod spolky s prapory, k nimž se připojovaly tisíce katolíků. V několika minutách nejprostornější Velké náměstí bylo zcela zaplněno a zraky všech zíraly k hlavnímu oltáři, který byl zbudován u katedrály sv. Ducha. S hlubokým dojetím sledoval nejdp. biskup, kterého lid čekal se zbožnou radostí a hrdostí, tyto nezapomenutelné chvíle. V 8 hodin rozezvučely se slavně zvony, o půl 9. hod. ohlásily signály trubek z Bílé věže posvátné okamžiky. Na kazatelnu vstoupil P. O. Loula, redemptorista, aby proslovil slavnostní kázání. Potom J. E. nejdp. biskup Dr. M. Pícha obětoval pontifikální mši sv. za všechny účastníky sjezdu a jejich rodiny.

Po slavně dojemných bohoslužbách konány byly ve všech největších sálech pro-

jevy mužů, žen, dívek, jinochů, kněží a bohoslovců, na nichž promluvili: njdp. biskup Dr. M. Pícha, Ing. Jan Dostálek, Dr. Jan Sobota, Dr. Buryšek, Dr. Tomáško, Dr. Mastný, P. L. Škarek T. J., Dr. Svobodová - Sádovská, P. Pelikán T. J., Msgr. Machač, kaplan Kubát a j.

Opoledne, kdy bylo napočítáno přes 50.000 účastníků, byl konán triumfální hold Eucharistii městem, jakého Hradec Králové dosud neviděl. Pečlivě uspořádaný průvod, v němž šlo 36 různých skupin, vyšel od kostela v Praž. Předměstí na Velké náměstí. V jeho středu byla nesená Nejsvět. svátost nejdp. biskupem M. Píchou, střídavě s njdp. světícím biskupem Eltschknerem z Prahy, který zastupoval J. Em. kardinála Dra Kašpara a želivským opatem Vavrouškem. Sta bělostných družiček, tisíce mládeže, žen a mužů pochodovalo za zpěvu nábožných písní a s radostným nadšením východočeskou metropolí, aby vzdali hold Eucharistickému Králi a veřejně vyznali, že přijali jho Jeho zákona a Jemu chtějí sloužiti, jak žádá njdp. biskup. Boží požehnání provázelo celý tento sjezd a přineslo v duchovní obnově hojný užitek.

R. 1932 se konaly jubilejní oslavy na Svaté Hoře. Vši-

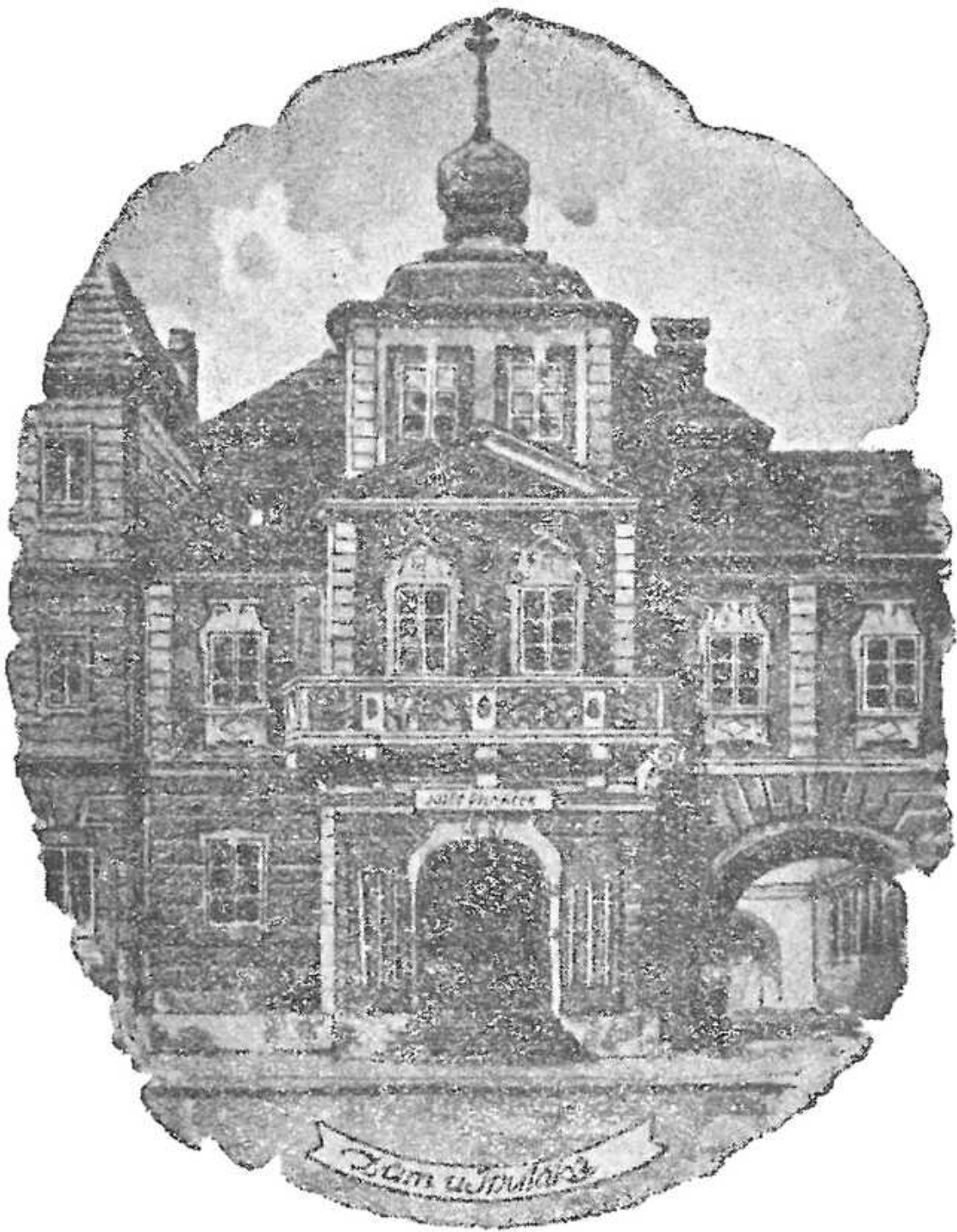
chní čeští biskupové byli s věřícími zváni k účasti. Nejdůst. p. biskup Dr M. Pícha ohlásil ihned účast s výpravou laiků. Byla snaha získati alespoň 400 účastníků pro zvláštní vlak. Ale osobní vedení njdp. biskupa způsobilo, že výprava čítala na tisíc účastníků, čímž byla daleko překonána účast ostatních diecézí. Cestou byla navštívena Praha a památné Hradčany. S údivem byla sledována na všech místech nejen účast, ale vzorný pořádek a přesná organisace. Sám přednosta dopravního úřadu v Příbrami, když mu njdp. biskup děkoval za péči věnovanou královéhradecké výpravě, konstatoval: »Tak velkou a vzorně uspořádanou výpravu jsem zde ještě neviděl.« Stejně velkolepé byly výpravy r. 1934 na Sv. Kopeček, r. 1936 na Velehrad

a r. 1938 do Staré Boleslavě, konané za osobního vedení njdp. biskupa. Na tyto krásné pouti ještě dnes vzpomínají tisíce zbožných žen, mládeže i mužů. Byly pro ně vždy duchovním osvěžením, útěchou a načerpáním nových sil k denním starostem. — Veliký byl zájem arcipastýře o sjezdy katol. lidu. Sám se jich účastnil, jak nejvíce mohl, jmenovitě sjezdů a projevů mládeže a žen. Nezapomenutelným zůstane sjezd katol. žen a dívek 15. srpna 1936 v Chlumku u Luže. Tisíce žen přijelo sem z celé diecése, aby vyslechly památnou řeč nejdp. biskupa o úkolech žen: v manželství, v rodině a ve společnosti a kdy volal ženy, aby zabránily rostoucímu zmatku v manželstvích a rodinách a tak zdravě působily i na veřejnost.

Njdp. biskup ve své osobní skromnosti nepřál si k tomuto výročí žádných pozorností. Než povinnost diecésního tisku, k výročí tak vzácnému a arcipastýři tak zasloužilému, ukládá, abychom alespoň nejstručněji v několika člancích vyzvedli jeho vzorné kněžství a veliké životní dílo.

Klademe je na stůl jako nepatrnou kytičku synovské úcty a oddanosti milovanému arcipastýři, posíláme je věrným katolíkům s přáním, aby v katolických rodinách prohlubovaly lásku ke kněžství a tak přispěly k apoštolátu získávání kněžského dorostu na vinici Páně!

V krásném starém domě **u Špuláků** byla od pradávna výroba
kostelních svící.

V první polovici 19. století vyráběl tam svíčky voskář Josef Albers. Po jeho smrti vedla živnost vdovským právem Anna Albersová, po ní Peřina, od kterého voskářskou dílnu a krám koupil v roce 1888 mydlář Josef Pilnáček, který závod rozšířil a roku 1899 přenesl výrobu do továrny v Pospíšilově třídě.

Lidová záložna v Hronově,
obslouží Vás vždy pečlivě.

Ústecká záložna SVĚPOMOC
v Ústí nad Orlicí.

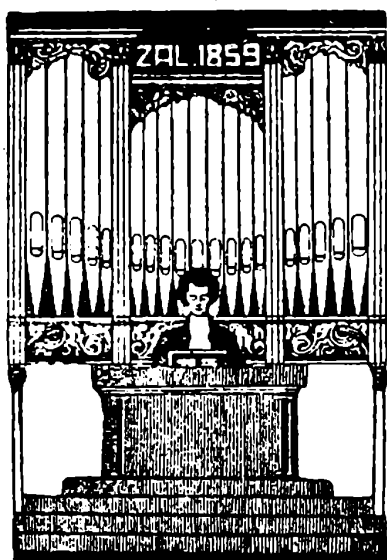
Ústav katolíků!

SOCHY SVATÝCH A OLTÁŘE

pečlivě a levně

nové tvoří, staré opravuje

BOHUMIL BEK V KUTNÉ HOŘE.

Založeno roku 1859.

Varhany

**všech soustav nové, opravy,
ladění, elektrická čerpadla
k měchům**

Jos. Melzer, Kutná Hora.

**Stavitel varhan ve vělechrámu sv. Víta na Hradčanech,
v biskupské katedrále sv. Ducha v Hradci Králové,
elektropneumat. se 4 manuály a j.**

Okresní lidová záložna

v Hořicích v P., Karlova ulice číslo 503.

**Vám poslouží ve všech peněžních
záležitostech.**